

Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих м. Києва
Науково-методичний відділ

ПУБЛІЧНІ БІБЛІОТЕКИ КИЄВА У 2023 РОЦІ

Інформаційно-аналітичне видання

Київ, 2024

УДК 027.022 (477.25)

П88

Публічні бібліотеки Києва у 2023 році: інформаційно-аналітичне видання за матеріалами річних звітів бібліотек міста / Публічна бібліотека імені Лесі Українки [уклад.: І. Іванова; відп. за вип. О. Романюк; літ. ред. О. Трубайчук; комп. ред. Л. Проценко] – Київ, 2024. – 62 с.

ВСТУП

Діяльність публічних бібліотек у 2023 році відбувалася у найскладніший для України час – в умовах повномасштабної війни, розв’язаної російською федерацією. Ми, без перебільшення, зіткнулися з цивілізаційною загрозою для незалежності, соборності й самого існування нашої країни та українського народу. Це важке випробування і для бібліотечної галузі.

В Україні внаслідок російської агресії зруйновано 131 публічну бібліотеку, майже 750 потребують ремонту. На це потрібно, за попередніми оцінками, не менше як 100 млн грн, також під час повномасштабного вторгнення українські бібліотеки втратили понад 1,5 млн видань.

Про це повідомила головний бібліотекар Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого Валентина Здановська під час всеукраїнської наукової конференції «Війна Росії проти України (лютий 2014 – лютий 2024). Рецепт війни», яка відбулася в Укрінформі.

Ситуація з бібліотеками у Києві не така критична: наразі працюють всі 139 публічних бібліотек. Станом на 01.01 2024 року бібліотеки, приміщення яких були ушкоджені ракетними атаками на Київ, відновлені, бібліотеки працюють в звичному режимі.

Серед пріоритетних завдань 2023 року були: якісне та вичерпне формування, використання та зберігання фондів інформаційних ресурсів, забезпечення вільного доступу до власних інформаційних ресурсів та послуг, ресурсів мережі Інтернет, популяризація кращих зразків літературних та мистецьких здобутків української та світової класики, активна підтримка читання для розвитку особистості, задоволення професійних та соціокультурних потреб громадян, формування сучасного бібліотечного середовища з високим рівнем комфортності для всіх груп населення.

Активність в інформаційному просторі, постійний пошук можливостей і освоєння нових практик для надання бібліотечних послуг в форс-мажорних обставинах допомогли в умовах обмежених можливостей для надання послуг в приміщеннях бібліотек залучити широку аудиторію віртуальних користувачів, таким чином значно розширивши її географічно. А продемонстрований рівень володіння сучасними інформаційними технологіями, компетенції та знання бібліотекарів сприяли покращенню іміджу і авторитету бібліотек як багатофункціональних центрів літературно-мистецького та культурного життя столиці.

У 2023 році 27 бібліотек, назви яких були пов’язані з російською ідеологією, отримали нові імена (див. інформацію по ЦБС).

ОСНОВНІ СТАТИСТИЧНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК м. КИЄВА у 2023 р.

Станом на 01.01.2024 року фонд інформаційних ресурсів публічних бібліотек м. Києва нараховує **3 411 568** примірників документів, з них:

- книг – **3 169 700**;
- періодичних видань – **214 910**;
- аудіовізуальних видань – **18 887**;
- локальних електронних видань – **8 078**.

- У звітному році у фонди надійшло **46365** прим. документів, з них майже 80% отримані завдяки фандрейзинговій діяльності бібліотек.

Вибуло – **295 091** прим.; забезпеченість документами становить **7,8**; обертаність книжкового фонду – **3,4**.

В результаті активної роботи з актуалізації бібліотечного фонду загальний обсяг фонду зменшився за рік на **248,7 тис.** примірників.

У порівнянні з 2022 роком маємо позитивну динаміку:

- по кількості фізичних користувачів – **560 307 (+94 106)**;
- по кількості фізичних відвідувань – **3 448 120 (+1 085 847)**;
- по кількості звернень на веб сайти, блоги – **2 284 160 (+1 040 263)**;
- по кількості документовидач – **10 967 367 (+3 485 500)**.

Зручний сервіс для пошуку потрібних видань у фонді публічних бібліотек міста є важливою умовою оперативного бібліотечного обслуговування. Станом на 1.01.2024 року бібліографічна електронна база, що містить записи документів бібліотек для дорослих, нараховує понад **640 812 тис.** записів. Впродовж року до нього внесено **10 812** записів документів, в тому числі **2 830** аналітичних описів статей.

Проведена значна робота з актуалізації бібліографічної бази в електронному каталозі та Цифровій бібліотеці «Київ» (всього відредаговано 713 записів), з вилучення аналітичних записів, які втратили актуальність. Всього видалено 25,1 тис. записів.

У звітному році колекція цифрової бібліотеки «Київ» зросла на 50 цифрових елементів і налічує 836 документів.

Інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування користувачів

Впродовж року інформаційно-бібліографічна робота будувалася на формуванні вмінь, пов'язаних з пошуком інформації, роботі з новими комп'ютерними технологіями, на освоєнні навичок аналізу і синтезу отриманої інформації.

Бібліотеки отримали **99 737** запитів на виконання довідок, виконано **97 812**, з них віртуальних **1 452**.

Продовжувалася робота зі створення інформаційно-бібліографічних ресурсів актуальної тематики та представлення їх у вільному доступі на веб-сайтах, блогах та сторінках бібліотек у соціальних мережах. В актуальному стані підтримувались **24** веб сайти бібліотек, **320** блогів та сторінок у соціальних мережах, кількість звернень до яких становить **2 284 160!**

Доступ до інтернет-ресурсів у бібліотеках забезпечувався через організовані робочі місця для користувачів, кількість яких становить **349**.

50 бібліотек працювали як Хаби цифрової освіти. З них 33 бібліотеки проводили навчання з комп'ютерної та інтернет-грамотності (пройшли навчання 1260 осіб), 9 бібліотек - курси мобільної грамотності (охоплено 429 осіб), у 7 бібліотеках проходили курси медіаграмотності та кібербезпеки (охоплено 255 осіб). Було надано 6059 індивідуальних консультацій з різних питань, пов'язаних з освоєнням цифрових сервісів.

Проектна діяльність

Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну внесло корективи у роботу бібліотек. В цих складних умовах колективи книгозбірень шукали нові шляхи та використовували усі можливості для популяризації фонду документних ресурсів, підтримки та розвитку читання, активізували проектну діяльність. У київських публічних бібліотеках впроваджувались **150** проектів різного спрямування, **63** з них були започатковані у 2023 році.

Київські публічні бібліотеки активно розбудовують партнерські відносини. У 2023 році вони співпрацювали з понад **430** партнерами!

Соціокультурна та комунікативна діяльність

Впродовж року працівники бібліотек провели **5315** літературних, культурно-мистецьких, творчих і просвітницьких заходів, учасниками яких стали **355 328** відвідувачів, з них **5739** – з особистісного розвитку. У бібліотеках

працювали **159** об'єднань за інтересами, з них: 12 – інклюзивних. У 17 бібліотеках були організовані покази вистав.

70 бібліотек пропонують **83** студії та розмовні клуби з вивчення української мови, в тому числі в межах Всеукраїнського мовного проекту «Єдині». У 12 бібліотеках працюють клуби для вивчення англійської мови, у 2 – іспанської; у бібліотеці ім. А. Міцкевича пропонують курси польської мови.

Методичне забезпечення діяльності публічних бібліотек міста.

Розвиток персоналу

Штат публічних бібліотек м. Києва складає **1381** працівник, з них **50 %** з вищою освітою, а **48,4 %** працюють у бібліотеках **понад 10 років**

Науково-методичним відділом ПБ ім. Лесі Українки впродовж року вивчався та узагальнювався досвід роботи публічних бібліотек міста, надавалась методична допомога фахівцям шляхом консультування з основних напрямів бібліотечної роботи. За звітний період працівниками відділу надано 330 фахівцям публічних бібліотек Києва 110 індивідуальних та 14 групових консультацій.

Заповнено форми державної статистичної звітності, підготовлено та видано аналітико-інформаційне видання «Про діяльність публічних бібліотек м. Києва у 2022 році», де викладені результати аналізу основних показників та напрями діяльності публічних бібліотек Києва, стан та розвиток бібліотечної мережі, її роль в соціокультурному середовищі міста. Також були розроблені таблиці відповідно до нових форм статистичної звітності: 6-НК та 80-а-рвк.

Відбулось вивчення діяльності бібліотек Печерського та Дніпровського районів, за результатами якого написані аналітичні довідки.

У 2023 році в зв'язку з військовим станом та ракетними загрозами заходи з підвищення фахового рівня відбувалися переважно онлайн на платформі ZOOM.

Заходи, організовані ПБ ім. Лесі Українки:

- Підведення підсумків роботи публічних бібліотек м. Києва за 2022 рік. (21.2);
- Методичний семінар «Особливості обслуговування людей з інвалідністю» (За матеріалами соціологічного дослідження). (11.04)
- Методична нарада «Нові форми статистичної звітності», до якої долучились 43 колеги з бібліотек м. Києва. (11.05);
- Методичний семінар «Особливості поповнення книжкових фондів бібліотек у 2023 році: досвід партнерства і фандрейзингової діяльності» (7.06);
- Підведення підсумків роботи публічних бібліотек м. Києва за 1 півріччя 2023 року (13.07);
- Методичний семінар «За матеріалами ІХ Школи методистів» (24.10);
- Семінар «Планування роботи публічних бібліотек на 2024 рік» – єдиний офлайн захід (16.11).

- Конкурс «Бібліо-арт» надихнув бібліотекарів на створення неповторних композицій, його результатом стали 17 арт-об'єктів патріотичної тематики (Солом'янська ЦБС).

Працівники бібліотек знайомилися з переглядами нових фахових методичних матеріалів у НБУ ім. Ярослава Мудрого, а також приймали активну участь в офлайн та онлайн-заходах:

- ✓ семінарах «Актуальні питання бібліотечної статистики». Ч 1-2;
- ✓ вебінарі «Жива розмова про безбар'єрність в бібліотеці» (НБУ ім. Ярослава Мудрого);
- ✓ онлайн дискусії «Списання і робота з фондом без купюр. Практика та досвіди» (БФ «Бібліотечна країна»);
- ✓ онлайн-семінарах: «Інноваційні технології в бібліотечно-інформаційній діяльності» та «Актуалізація та збереження бібліотечних фондів: виклики сьогодення» (ДНТБ України);
- ✓ марафоні інноваційного досвіду публічних бібліотек України,
- ✓ відкритих розмовах: «Російська та російськомовна література у публічних бібліотеках України. Рік війни. Що змінилося?» та «Російська та російськомовна література у публічних бібліотеках України. Рік війни. Куди рухаємося? Що змінилося? Що потребує змін?», (ВГО УБА, НБУ ім. Ярослава Мудрого, ГО «Бібліотека Майбутнього»);
- ✓ онлайн-курсі «Проведення онлайн-заходів». Команда центру «Вікно в Америку» (Запорізька ОУНБ);
- ✓ сесії «Сучасна бібліотека – простір для розвитку громад: можливості, виклики, хороші практики» в рамках «Саміту відкритих громадських просторів «Сила партнерства» (ЦБ ім. Т. Шевченка для дітей м. Києва) тощо.

У липні-вересні 8 ЦБС та ПБ ім. Лесі Українки м. Києва взяли участь у соціологічному дослідженні «Читацький попит на україномовну книгу та стан його задоволення у публічних бібліотеках м. Києва»(опрацьовані 1283 анкети), за результатами якого було видано Аналітичну довідку.

У жовтні-грудні пройшло навчання з впровадження АБІС КОНА у публічних бібліотеках м. Києва (всього відбулось 13 занять у ZOOM).

Всі ЦБС доєдналися до опитування IV-VII етапів дослідження «Публічні бібліотеки України в умовах російської збройної агресії», що проводилось НБУ ім. Ярослава Мудрого.

Модернізація бібліотечних просторів

Крім поточних ремонтів та оновлення просторів відбулось перевезення бібліотек у нові приміщення: наразі бібліотека № 133 знаходиться за адресою: вул. А. Ахматової, 5, а бібліотека ім. Г. Квітки-Основ'яненка – вул. Вишняківська, 7-б (Дарницька ЦБС).

30 серпня 2023 року вибуховою хвилею внаслідок ракетного обстрілу були вибиті вікна бібліотеки ім. Дмитра Білоуса (В. Дубініна) для дітей. На кінець року відновлено вітрини і вхідну групу приміщення.

Публічна бібліотека імені Лесі Українки у 2023 році

Основні статистичні показники:

- кількість користувачів – **26 031** осіб; (104,1% до плану)
- кількість фізичних відвідувань – **115 026**; (75,6% до плану)
- кількість документовидач – **480 020** прим. (100% до плану)

Бібліотечний фонд станом на 01.01.2024 р. становить **238 479** прим., з них:

- книг – 206 126;
- періодичних видань – 25 685;
- аудіовізуальних видань – 2 375;
- локальних електронних видань – 4 293.
- Надійшло – **3094** прим., з них 81,7% отримані завдяки фандрейзинговій діяльності бібліотеки.

Вибуло – **10337** прим.

Наші успіхи, визначні події

За реалізацію багатовекторного проекту «Бібліотерапія: твоя книга щастя», бібліотека у 2023 році отримала призове 2-е місце конкурсу «БІБЛІОТЕКА РОКУ», який проводить Українська бібліотечна асоціація.

Представництво бібліотеки на культурно-мистецьких та партнерських заходах та ініціативах

Участь директора бібліотеки Романюк О.І.:

- в on-line роботі експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» в Київському університеті імені Бориса Грінченка. (9.03);

- у видавничій раді Департаменту суспільних комунікацій КМДА, супровід реалізації книжкових проектів;

- у журі Міжнародного конкурсу «Коронація слова».

Участь бібліотеки у XI Міжнародному фестивалі «Книжковий Арсенал 2023» (22-25.06);

- представництво на міському заході «Майстерня міста Києва-2023» (2.09);

- участь з доповіддю у круглому столі KyivBookFest (8-10.09);
- участь у Міжнародній конференції «Стійкі бібліотеки. Розвинуті бібліотеки» (м. Кишинів, Молдова, 18-20.10.);
- участь у Благодійному ярмарку до Дня Святого Миколая на підтримку ЗСУ, ініційованому і організованому Київською міською радою професійних спілок (5.12).

Волонтерська діяльність

Реалізація ініціативи бібліотеки «Книжки_вслід» у 2023 році перейшла в ініціативу допомоги книжками бібліотекам територіальних громад України, які звільнені від окупації – ULR (Ukrainian library renaissance). У межах благодійних книжкових проєктів на підтримку постраждалих через воєнні дії бібліотек Миколаївської та Дніпропетровської областей та на допомогу українським біженцям за кордоном було придбано 2545 нових книжок та підручників, ще 240 зібрано (для Спліту, Вюрцбурга, Кишинева, Ерлангена), а також 16 ноутбуків.

Щочетверга у краєзнавчому відділі збирається жіноче коло, метою якого є зустрічі у бібліотеці як в інформаційно безпечному середовищі для соціокультурної адаптації та реабілітації засобами змістовного дозвілля. Учасницями є користувачки бібліотеки з числа ВПО; мами, дружини, сестри, доньки захисників і захисниць, вдови Героїв України, члени їх родин. Це коло збирається на підтримку волонтерських проєктів, таких як:

- **«Льолямарафон»** – авторський проєкт Тетяни Серебреннікової, в якому пропонується вишити-пошити сорочечку-льолю для немовляти і передати її на благодійність. Кілька десятків сорочечок, вишитих зокрема орнаментами, які вишивала Леся Українка, передані новонародженим українцям.

- **«Сорочка для захисника»** – всеукраїнський проєкт Оксани Поступак, в якому жінки з різних куточків України та за її межами шують-вишивають бойові сорочки на запит воїнів – захисників і захисниць, Жінки вишивають сорочки як для членів своїх сімей, так і для незнайомих, але за їх персональним запитом.

- **«Переяславська сорочка»** – всеукраїнський проєкт Національного історико-культурного заповідника «Переяслав» до 100-річчя від дня народження фундатора музеїв Михайла Сікорського.

Бібліотека, користувачі в співпраці з ГО «Літай» та ВГО «Українська Жіноча Варта» організували і провели інклюзивне свято для родин ВПО (всього 60 родин і 100 дітей) «Зустріч Святого Микола на балу у Дракоші» 16 грудня.

Соціокультурна діяльність бібліотек. Промоція книги та читання

Впродовж року усіма відділами бібліотеки організовано 1030 заходів, аудиторія яких склала 18814 осіб.

В умовах повномасштабного вторгнення російської армії в Україну бібліотека продовжувала розвивати онлайн-напрямок роботи, транслюючи зі

сторінки бібліотеки у Facebook бесіди з митцями, громадськими діячами та спеціалістами з різноманітних соціальних напрямків (психологи, юристи). Також організувала мистецькі офлайн-заходи, супроводжувала художні виставки, брала участь у міжнародних грантових програмах, співпрацювала з волонтерами.

Протягом року організовано та проведено 42 презентації творчості з участю авторів – сучасних письменників.

Щотижня відбувалися лекції на історичну тематику, про світове й українське мистецтво, історію, які читали письменник, художник, історик та мистецтвознавець Анатолій Горовий та відома дослідниця життя і творчості Лесі Українки Алла Георгіївна Діба.

З 10 липня зареєстровані користувачі бібліотеки змогли безкоштовно завантажити на свій гаджет (смартфон, планшет, комп'ютер) обрану книжку з електронної бібліотеки польської фірми **Legimi**, яка люб'язно запропонувала доступ до 70000 сторінок, серед яких книжки українською мовою. Використано 55% від лімітованої кількості сторінок.

Мовні клуби у бібліотеці:

клуб «**Пригости мене розмовою – українською мовою**» організовано для киян, вимушено переміщених осіб й усіх, хто хоче вдосконалити свої знання й навички комунікації. (Відбулося 5 зустрічей);

клуб «**Перегляди фільмів мовою оригіналу**». Засідання відбувалися щопонеділка для усіх бажаючих;

клуб «**English Speaking Club**» – щосуботи відбувались засідання для усіх, хто прагне вдосконалити розмовну англійську.

Впродовж року двічі на місяць для засуджених у межах проєкту «Видима бібліотека» відбувалися заняття мовної студії «Жива українська».

Творчі та освітні проєкти:

➤ проєкт «**Видима бібліотека**». Цільова аудиторія – особи, які перебувають в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах Житомирської, Київської, Черкаської та Чернігівської областей. У межах міжнародної грантової програми «The Europe Challenge 2022-2023», бібліотека була протягом року на зв'язку із бібліотеками 32 міст Європи, проведено 3 онлайн-зустрічі.

➤ проєкт «**БібліоПроба**» продовжує і доповнює попередній. Його мета – надання суб'єктам пробації (засудженим особам, які відбувають покарання без позбавлення волі) культурно-освітніх та інформаційних послуг для розвитку їхнього креативного та інноваційного потенціалу, У межах проєкту відкрито **Артлабораторію**, в якій щосереді проводилися навчальні творчі заняття.

➤ проєкт «**Академія розвитку літературної творчості**» засуджених був реалізований впродовж півроку. Відбулося 12 занять онлайн, результатом став вихід з друку збірки поетичних творів засуджених «Народжені бути вільними»

➤ проєкт «**Гра зі смислами**», мета якого – привернення уваги читачів до мистецьких творів, які вплинули на мислення та світогляд людства.

➤ проєкт «**Я Є!**» - задля стабілізації, відновлення, стійкості до впливу стресових подій та соціальної адаптації. Зустрічі з психологом у вигляді ресурсних занять та тренінгів відбувалися щочетверга.

➤ проєкт «**Бібліотека+театр**» - це організація бібліотекою показів вистав за творами української та світової драматургії. Всього впродовж року відбулося

Впродовж року у відділі мистецтв відбулося **100 показів вистав** на договірних засадах та вільного відвідування. Їх відвідало **4240 глядачів**.

У 2023 році започатковано нові мистецькі проєкти:

➤ «**Майстерня звуку**»: зустрічі Музичного лекторію в Електроакустичній і Фольклорній майстернях, концерти і виступи відомих українських музикантів (відбулось 9 зустрічей);

«**Про тих, кого пам'ятаємо і любимо**» – цикл творчих зустрічей.

У відділі мистецтв бібліотеки відбулися 15 акторських і 12 пластичних тренінгів, проведених викладачем Валерієм Філіпенко і провідним актором Київського академічного театру "Модерн-балет" Кирилом Морозом для студентів 1 курсу акторського факультету майстерні народного артиста України Віктора Гирича. А також 12 занять з акторської майстерності викладача, театрального режисера Ігоря Грінберга.

Впродовж року відбулося 10 знакових мистецьких заходів, з них:

- музично-театральний вечір «Українська різдвяна поезія»
- музично-поетичний вечір до Дня закоханих «Ті Амо: романси, вірші, пісні» за участю акторів майстерні О. Лазович.
- творчий вечір «Василь Василько. Театру віддане життя» (до 130-річчя від дня народження видатного українського режисера, актора і театрознавця).
- музично-театральний вечір «Борис Гмиря. Митець і людина» тощо.

➤ **Щорічний конкурс «Поетична зима Миколи Сома»** – оголошення переможців відбулося 02.03.2023 року у читальній залі бібліотеки.

Продовжується проєкт **«Київ крізь призму сімейних фотоархівів»** (реставровано 25 світлин, із них 9 розміщені на сайті Цифрової бібліотеки «Київ»).

Партнерська діяльність бібліотек

Партнерами бібліотеки у популяризації творів літератури і мистецтва були й залишаються Національна спілка письменників України, Український фонд культури, Департамент з питань виконання кримінальних покарань, Державний музей книги та друкарства, Національний музей літератури України, Музей Лесі Українки, широке коло установ освіти, культури та громадські організації, всього 72 організації та установи.

Краєзнавча робота

Надаючи постійну підтримку діяльності краєзнавців, бібліотека брала участь в краєзнавчих конференціях, регулярно проводила краєзнавчі екскурсії, пішохідні мандрівки за партнерської підтримки Гільдії гідів Києва.

З В'ячеславом Дзівалтовським і головою ГО «Труханів острів» Катериною Каленською долучились до всеукраїнської акції «Щорічний забіг – шаную воїнів, біжу за Героїв України» 26 серпня, а 2 жовтня до Дня захисників та захисниць України взяли участь у висадці дерев на Алеї пам'яті острова.

Спільно з В. Дзівалтовським розроблено маршрут «Мандрівка київськими адресами Лесі Українки та її родини», за маршрутом підготовлено друковане видання, рецензовано дослідницею життя і творчості Лесі Українки Аллою Дибою. «Мандрівку..» було презентовано на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Бібліотека. Люди. Війна. Втрати та звершення», на VII краєзнавчих читаннях пам'яті академіка Петра Тронька 8 листопада 2023 року у м. Києві.

2 грудня в межах проєкту «Новорічний настрій в Києві» організовано прогулянку з гідом Марією Коркач.

Підтримувалися в активному стані краєзнавчі блоги: «Як тебе не любити, Києве мій?» (46 публікацій, з них 4 з серії «Видатні поляки Києва»); «Кияни від А до Я» (29 публікацій).

Впродовж року були проведені 28 краєзнавчих заходів, з них:

- вечір пам'яті історика, науковця, краєзнавця Сергія Вакулишина. Модератор В'ячеслав Дзівалтовський;
- презентація книги А. Третьякова «Вулиця Басейна», складена виключно з архівних документів;

- участь в урочистостях з відзначення 100-річчя від дня народження культурологині, завідувачки Бібліотекою мистецтв, засновниці і керівниці Клубу любителів літератури та мистецтва «Екслібрис» Майї Марківни Потапової.

ЦБС Голосіївського району у 2023 році:

Основні статистичні показники по ЦБС:

- кількість користувачів – **47698**; (93,7% до плану)
- кількість фізичних відвідувань – **309091**; (85,5% до плану)
- кількість документовидач – **980878** (93,4% до плану)

Бібліотечний фонд станом на 01.01.2024 р. становить **268 302** прим., з них:

- книг – 255418;
- періодичних видань – 12299;
- аудіовізуальних видань – 135;
- локальних електронних видань – 450.
- Надійшло – **3587** прим., з них 2560 прим отримані завдяки фандрейзинговій діяльності бібліотек.

Вибуло – **20410** прим.

У 2023р. передплачено 50 назв періодичних видань на суму 83234 грн. бібліотека №15 для дітей у зв'язку із закриттям на капітальний ремонт.

Перейменування бібліотек:

- ЦРБ ім. М.О. Некрасова – ЦРБ «Голосіївська»;
- Бібліотека сімейного читання «Чапаєвка» – **бібліотека сімейного читання** (надалі – **БСЧ**).

Успіхи, визначні події

У звітному році бібліотеки значно активізували діяльність на блогах та соціальних сторінках у мережі Інтернет: онлайн-читання, віртуальні відео-трансляції тощо.

Бібліотека ім. М.Т. Рильського підготувала відео-бенефіс «Енеїда поза цензурою» (до 225 річниці першого видання твору). Вдалими виявилися відео колажі «Лікарі, які змінили світ: Микола Амосов» та цикл онлайн-читань «Поетичний калейдоскоп».

У бібліотеці ім. П. Й Панча видатною подією була творча зустріч з художником-гравером Ярославом Гладким, чії дивовижні роботи наповнили простір бібліотеки мистецтвом і любов'ю.

У бібліотеці ім. В.А. Симоненка для дітей відбулась презентація збірки поезій «Мереживо війни», до якої увійшли твори 24 авторів. На презентації відвідувачі познайомились з Ольгою Фещенко, Поліною Лучко, Анастасією Крігер, Володимиром Грабовенком, а також насолоджувалися прекрасною музикою саксофоністки Анастасії Ющенко.

У бібліотеці ім. М.В. Гоголя відбулась презентація вистави «Селфі з кумом» Київського театру поезії «Мушля».

Ефектним та успішним було відкриття в АРТ-просторі бібліотеки благодійних фотомистецьких проєктів «День гідності та свободи», «Благословенна Україна» та багато інших.

У бібліотеці «Деміївська» в режимі онлайн відбувся заключний етап, «Всеукраїнського патріотичного фестивалю «Будемо жити!».

Бібліотека ім. Марка Вовчка у звітному році започаткувала цикл бесід та голосних читань «Читанка для малюків», який дуже подобається вихованцям дитячого садочка.

Бібліотека №142 для дітей почала активно створювати та представляти свої власні відеопрезентації, зокрема: «Ти нам залишив прагнення високі» – поетичні читання на вшанування пам'яті Тараса Шевченка; «Незламна духом: шляхами однієї долі» та ін.

Реалізуючи творчий проєкт «Україна – країна здійснення мрій» ЦРБ «Голосіївська» спільно з дитячою творчою студією «Краплинка» ГО «Всеукраїнський центр гуманітарної допомоги» організувала та провела з учнями молодших класів школи ім. С.П. Корольова цикл захоплюючих майстер-класів з пластилінографії.

В Арт-просторі ЦРБ «Голосіївська» відкрилася галерея дитячої творчості «Країна здійснення мрій».

Волонтерська діяльність

Напрямки волонтерської діяльності бібліотек ЦБС різноманітні. Цією роботою колективи займаються як самостійно, так і у співпраці з волонтерськими та добродійними організаціями, які безпосередньо контактують із захисниками ЗСУ та знають їх нагальні потреби. У бібліотеці ім. П.Й. Панча благодійна команда «В'язана турбота» плели теплі шкарпетки та інші затишні речі для воїнів ЗСУ та учасників ГО «Літай» (для реабілітації поранених бійців).

Упродовж року колектив бібліотеки №152 сімейного читання долучався до благодійної підтримки ЗСУ, зокрема: передавали через волонтерів необхідні теплі речі, ліки, продукти, дитячі малюнки-побажання.

Колектив ЦБС на зібрані кошти придбав ударний дрон і разом із власноруч зробленими ляльками-оберегами та смаколиками передали одній із бригад ЗСУ. Спільно з іншими закладами культури району бібліотеки для 241 бригади ЗСУ (з Голосіївського району) придбали тепловізори. Активну волонтерську діяльність здійснював колектив бібліотеки ім. М.Т. Рильського у співпраці з волонтерським пунктом «Мурашки». Закупляли інгредієнти та готували сухпайки, хлібобулочні вироби, солодощі, збори для лікувальних чаїв та лимонно-імбирних сумішей тощо.

Бібліотекарі придбали та передали для бійців самонагрівні хімічні грілки, виготовляли мотанки-оберіги тощо.

У бібліотеці ім. М.В. Гоголя проводились заходи реалізації волонтерського проєкту «Східні менті», спрямовані на психологічну реабілітацію та підтримку тимчасово переміщених осіб. За реалізацію

спільних проєктів під час війни колектив бібліотеки ім. М.В. Гоголя отримав подяку від благодійного фонду «Милосердя та здоров'я».

Національно патріотичне виховання

Виховання у молодого покоління почуття національної свідомості патріотизму, відданості загальнодержавній справі зміцнення країни, активної громадської позиції завжди було одним з основних напрямків діяльності бібліотек, та особливої актуальності набуває у ці важкі часи війни.

Користувачі бібліотеки № 152 сімейного читання долучилися до флешмобу «У єдності наша сила».

Значне враження на молодіжну аудиторію справила година історії «Три колоски, закуті дротом» – до Дня пам'яті жертв голодоморів. Її проводила Дар'я Чудінова – журналіст, екскурсовод музею Голодомору, поетеса.

У бібліотеці відбувся також благодійний поетично-патріотичний вечір «Разом до Перемоги» за участю поетеси, волонтерки та патріотки Ірини Колодзінської. Метою вечору був збір коштів на потреби ЗСУ.

У бібліотеці ім. М.В. Гоголя було презентовано благодійний творчий проєкт «Дух свободи». На його презентації була представлена творчість 40 фотохудожників з різних куточків України. Свою авторську програму «Пам'ять серця» представляла Ірина Антонович.

Соціокультурна діяльність бібліотек

Реалізуючи бібліотечний проєкт «Малюк в бібліотеці» колектив бібліотеки ім. Наталі Забіли для дітей упродовж літа працював на дитячому майданчику.

Ефективними у плані популяризації вітчизняної літератури та читання були цикли авторських читань «Читають всі», «Читають бібліотекарі», «Українське слово проситься до тебе», які проходили у бібліотеках ім. М.П. Стельмаха, ім. П.Й. Панча, ім. В.А. Симоненка

для дітей, бібліотеці №152 сімейного читання, ім. М.Т. Рильського (в режимі онлайн).

Бібліотеки – осередки вивчення та удосконалення мови

У 2023 році в бібліотеках були започатковані клуби та гуртки з вивчення та вдосконалення української мови, зокрема:

- «Навчай українською» (в рамках Всеукраїнського проєкту «Єдині» (бібліотеки ім. В.А. Симоненка для дітей, ім. М.В. Гоголя);
- «Українське слово проситься до тебе» (бібліотека №152 сімейного читання);
- Словничок на блозі бібліотеки – «Збагачуємо свою українську» (бібліотека ім. Марка Вовчка);
- цикл голосних читань «Читай українською, розмовляй українською» (бібліотека ім. М.П. Стельмаха);
- мовний курс (тренінги, консультації, бесіди) «Вивчаємо українську» (бібліотека ім. М.Т. Рильського).

У бібліотеці ім. П.Й. Панча відновилися заняття клубу «Англійська мова у бібліотеці».

Клуби за інтересами і читацькі об'єднання у бібліотеках сприяють розвитку та творчій реалізації особистості, є комфортними і зручними просторами для зустрічей, спілкування, дискусій, відпочинку, толерантності, порозуміння, консолідації творчих людей. У звітному році працювало 7 таких об'єднань.

Творчі та освітні проєкти

У 2023 році бібліотеки ЦБС продовжували реалізацію 9 проєктів та були започатковані:

- літературно-мистецький проєкт **«Прочитай книгу українською, подивися фільм українською»** (бібліотека ім. М.Т. Рильського);
- соціокультурний проєкт **«З любов'ю до життя»**(ЦРБ «Голосіївська»);
- творчий проєкт **«Україна – країна здійснення мрій»** (у співпраці з ГО «Всеукраїнський-центр гуманістичної педагогіки» в ЦРБ «Голосіївська»);

Партнерська діяльність бібліотек

Коло творчих партнерів бібліотек системи досить широке і поповнюється щороку. Завдяки спільній співпраці на більш високому рівні у бібліотеках проводяться культурно-просвітницькі заходи, мистецькі акції, конкурси, майстер-класи, тощо. Допомагають партнери. Творчим партнером бібліотеки №142 для дітей є дитяча художня школа №9, у співпраці з якою бібліотека проводить творчі виставки, презентації, майстер-класи.

Цікаві та масштабні творчі заходи проводить бібліотека ім. М.П. Стельмаха у співпраці з дитячою музичною школи №38.

У співпраці з КДМА та громадськими організаціями людей з інвалідністю у бібліотеці ім. М.В. Гоголя проведено 5 турів Загальноміського турніру з шашок та шахів. Більше 8 років ця ж бібліотека співпрацює з Національною спілкою фотохудожників України Арт-об'єднання «Kyivphotos-Hall-2012»:

(презентовано понад 300 виставок). Виручені кошти надходять до благодійного фонду «Hell Va Photo», який використовує їх на потреби ЗСУ.

Краєзнавча робота

У бібліотеці ім. М.В. Гоголя успішно працює краєзнавчий клуб «Киянин», упродовж року відбулося 9 засідань клубу. Заключне засідання було присвячене «Творчим династіям Києва».

День краєзнавства «Найкраще місто над Дніпром» за участю М.Г. Рильського, який презентував свою книгу «Співочий Києве...», відбувся у бібліотеці ім. М.Г. Рильського.

Для старшокласників ліцею «Голосіївський» проведено цикл вуличних квестів «Загадкова Деміївка» та перегляд документального фільму «Вітчизна ніжна» – про післявоєнну Деміївку.

Інклюзивність, безбар'єрність у бібліотеці

Інклюзія є однією із складових забезпечення безбар'єрного доступу кожної людини до суспільного життя, інформації, читання.

Активно співпрацює з спеціальною школою №11 для слабозорих дітей бібліотека ім. Наталі Забіли для дітей.

У звітному році ЦРБ «Голосіївська» започаткувала соціокультурний проєкт «З любов'ю до життя», який передбачає у співпраці з творчими партнерами створення умов для спілкування, проведення дозвілля, реалізації творчих здібностей людей з особливими партнерами. Заходи проєкту будуть реалізовуватися у різних бібліотеках ЦБС.

[ЦБС Дарницького району у 2023 році:](#)

Основні статистичні показники по ЦБС:

- кількість користувачів – **48126** (94,9 % від плану);
- кількість фізичних відвідувань – **281641** осіб (83,4 % від плану);
- кількість документовидач – **952622** прим. (92,3 % від плану);

Бібліотечний фонд станом на 01.01.2024 р. становить **294 079** прим., з них:

- книг – 287318;
- періодичних видань – 6541;
- аудіовізуальних видань – 5;
- локальних електронних видань – 215.
- Надійшло – **6265** прим.
- Вибуло – **25814** прим.

Перейменування бібліотек

Бібліотеку ім. З. Космодем'янської для дітей перейменовано на бібліотеку ім. Грицька Бойка.

В межах інформаційно-бібліографічної діяльності бібліотеки виконали 5057 інформаційних запитів, підготували 36 інформаційно-бібліографічних матеріалів. 7 бібліотек ЦБС пропонували 20 інтернет місць для користувачів, якими скористалось 878 осіб, їх відвідування склало 4741. Віртуальних користувачів - 35110, кількість звернень на вебсайт склала 55430, кількість переглядів склала 226431. В межах промоційного формату бібліотечної діяльності організовано понад 351 онлайн активність різноманітної тематики, показник охоплення користувачів склав 17340 осіб.

Волонтерська діяльність

У 2023 році бібліотеки ЦБС продовжили активну волонтерську діяльність, долучившись до проєктів та ініціатив:

- «Окопні свічки – захисникам України!» з виготовлення окопних свічок;

- акції «Зігрій захисника» з плетіння теплих шкарпеток для воїнів ЗСУ в БСЧ №143 спільно з громадською організацією «Дарницька мотанка»;

- проєкту «Млинці подяки» з привітання із Масницею

захисників, що лікуються у шпиталях України, ініційованого депутатом Київської міської Ради Юлією Ярмоленко, в рамках якого зафіксовано Рекорд України – 100 000 млинців для ЗСУ (від ЦБС передали 1260 млинців);

- акції «Великодні смаколики від Ектора!», ініційованої Ектором Хіменес-Браво та депутатом Київської міської ради Юлією Ярмоленко, в ході якої організовано привітання ВПО Київського відділення Краматорського територіального центру соціального обслуговування населення та цикл майстер-класів «Великодній декор» для дітей з родин ВПО;

- акції з придбання книжок сучасних українських та зарубіжних письменників для ліцеїстів Київського військового ліцею імені Івана Богуна на суму 9300 грн;

- акції «Дарницькі книгині – захисникам» зі збору та передачі коштів, речей, продуктів харчування, спец. спорядження та амуніції на потреби ЗСУ в ході творчих зустрічей з волонтерським загonom «Бандерасів» – українськими письменниками А. Кірсановим та С. Дзюбою і продюсеркою Валерією Борщевською;

- акції «Зелений борщ для ЗСУ – 100 тисяч порцій», започатковану Київським БКК та КП УЗН Дарницького району м. Києва;

- акції із встановлення нового національного рекорду «Найбільша мапа України з маскувальних сіток»;

- акції «Ангел-охоронець для військових ЗСУ» із виготовлення патріотичних сувенірів.

На базі 5 бібліотек ЦБС облаштовано Пункти незламності.

Соціокультурна діяльність бібліотек. Промоція книги та читання

В межах соціокультурної діяльності бібліотеки району приділяли значну увагу задоволенню інформаційних, культурно-мистецьких та комунікативних потреб користувачів та реалізовували різноманітні заходи, що мали на меті створення оптимальних умов для самоосвіти, спілкування та дозвілля, підтримували громадські ініціативи, залучили до бібліотек понад 1201 внутрішньо-переміщених осіб та організували для них понад 370 заходів, відвідування яких склало 4313 осіб.

- відкриття виставки «Мистецтво під час війни» студійців Народної студії декоративно-ужиткового мистецтва «Сучасна традиційність» проєкту «Мистецтво, як зброя»;

- творча зустріч із художником Володимиром Ребровим та поетесою Ольгою Киця в ході презентації графічних робіт «Війна очима художника» та збірки віршів «Нескорені»;

- творча зустріч з військовослужбовцем Національної гвардії України Богданом Назаренком та презентація військової поезії «П'ятнадцять місяців війни»;

- допрем'єрний показ сіткому «Ромадобривечір» про будні волонтерського життя за участі виконавця головної ролі, Заслуженого

діяча естрадного мистецтва України, актора комедійного жанру Романа Нагірного;

- вечір романсу «Кольори творчості Олександра Білаша» в Мистецькій галереї бібліотеки ім. Миколи Руденка за участі Народного артиста України Володимира Талашка та артиста Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України Володимира Стельмаха.

Відбулися 24 концертні програми у співпраці із закладами культури району, 7 занять Районного університету культури, 33 творчі зустрічі та презентації книг сучасних українських письменників, 12 заходів мистецької вітальні «Від прекрасного до вічного» бібліотеки №159 для жіночого клубу «Дарницькі берегині», 10 заходів бібліотеки ім. А. Чехова для підопічних Територіального центру соціального обслуговування Дарницького району в межах проєкту «Мистецька п'ятниця».

Для популяризації книжкових фондів в бібліотеках організовано 512 книжкових виставок, ефективність яких склала 12129 книговидач. ART простори бібліотек району презентували 14 художніх виставок, відвідування яких склало понад 8490 осіб. Всього в бібліотеках впродовж року відбулось 1690 масових заходів за участі 30952 осіб, в тому числі 878 заходів з

особистісного розвитку за участі 9440 осіб та 7 заходів в онлайн форматі в прямому етері за участі понад 130 осіб.

В ЦБС організовано роботу 14 творчих любительських об'єднань, безоплатних гуртків та груп за інтересами, в межах яких відбулося 246 занять за участі понад 3650 осіб

Бібліотеки – осередки вивчення та удосконалення української мови

На базі 5 бібліотек ЦБС організовано роботу розмовних клубів з вивчення української мови. У бібліотеці ім. Г. Квітки-Основ'яненка спільно з волонтерами центру гуманітарної допомоги «Наш Краматорськ» відбуваються щотижневі заняття для дитячої та дорослої груп вимушених переселенців. В Публічній бібліотеці №160 сімейного читання та в бібліотеці №159 продовжено щотижневі заняття з вивчення української мови Всеукраїнського проекту «Єдині». Заняття розмовних клубів «Спілкуймося українською!» бібліотеки ім. С. Руданського та «Розмовляємо і співаємо українською» бібліотеки ім. Миколи Руденка організовані силами працівників ЦБС та пропонують відвідувачам цікаві заняття у дружньому середовищі, а також зустрічі з сучасними українськими мистцями. Всього впродовж року організовано 75 занять, відвідування яких склало 764 особи.

Творчі та освітні проекти

В межах проектної діяльності організовано роботу 19 локальних бібліотечних та загальносистемних проектів, в ході якої відбулось понад 440 заходів за участі понад 7090 осіб. Серед проектів, започаткованих у 2023 році:

- проект **«Освіта не може чекати»**, в рамках якого для дітей ВПО дошкільного віку відбуваються заняття з підготовки до школи;

- проект **«Діти та війна»** для психологічної підтримки дітей та їх батьків; (Публічна бібліотека №160 сімейного читання спільно з Благодійним фондом «Карітас-Київ»);

- проект **«Простір дружній для дітей»**, в ході якого в бібліотеках №133, №157 для дітей, ім. Г. Квітки-Основ'яненка та Публічній бібліотеці №160 сімейного читання спільно з Благодійним фондом «Карітас-Київ» для дітей ВПО організовано щотижневі заняття, спрямовані на психологічно-емоційне розвантаження;

- літературний проект **«Невідомі. Яскраві. Талановиті»**, присвячений висвітленню життя та діяльності українських письменників другої половини двадцятого століття, заборонених радянською владою і невідомих сучасникам (бібліотека ім. Миколи Руденка).

Для популяризації книжкових фондів в бібліотеках організовано 512 книжкових виставок, ART простори бібліотек району презентували 14 художніх виставок. Всього в бібліотеках впродовж року відбулось 1690 масових заходів за участі 30952 осіб, в тому числі 878 заходів з особистісного розвитку та 7 заходів в онлайн форматі.

В ЦБС організовано роботу 14 творчих любительських об'єднань, безоплатних гуртків та груп за інтересами, в межах яких відбулось 246 занять за участі понад 3650 осіб

Партнерська діяльність бібліотек

Коло партнерів бібліотек ЦБС нараховує близько 25 громадських організацій, державних служб, освітніх установ, закладів культури, благодійних фондів. Слід відзначити організацію роботи з представниками азербайджанської діаспори, в ході якої відбулись творчі зустрічі: «Донька сонячного Азербайджану та квітучої України» за участі дарничанки, письменниці Чічек Тагієвої з презентацією збірок своїх віршів «Квітка, яка пахне Батьківщиною» та «Альманах молодих поетів Азербайджану»; презентація монографії Аріфа Джаміль огли Гулієва «Отец Нации», в ході якої голова громадської організації «Вчена рада азербайджанців України», професор Аріф Гулієв, подарував бібліотекам Дарниці добірку своїх книг.

Краєзнавча робота

В межах краєзнавчої роботи слід відзначити 6 заходів загальносистемного киевознавчого проекту «Невідомі сторінки історії рідного міста» у співпраці з краєзнавцем, дослідником історії Києва Аркадієм Третьяковим. (відбулось 4 презентації його історичних книг про Київ), 5 киевознавчих заходів бібліотеки ім. А. Чехова «Київ: вулиці, будинки, долі» та 15 інформаційних онлайн-листівок «Нове ім'я у назвах вулиць Дарниці», розміщених на сайті ЦБС.

[ЦБС Деснянського району у 2023 році:](#)

Основні статистичні показники по ЦБС:

кількість користувачів – **43186** осіб (102,8% від плану)

- кількість фізичних відвідувань – **271841** осіб (102,6 % від плану);

- кількість документовидач – **764394** прим. (101,8 % від плану). З них 82,8% українською мовою);

Бібліотечний фонд станом на 01.01.2024 р. становить **194977** прим., з них:

- книг – 190993;

- періодичних видань – 3796;

- локальних електронних видань – 188.

- Надійшло – **1741** прим.

Завдяки співпраці бібліотек району з компаніями: ПриватБанк, іноземна делегація освітян, «Спілка археологів України», видавництво «МАМІНО», «Книгарня Є», «Клуб любителів книги» отримали у подарунок **561** документ, що склало 32% від загальної кількості надходжень.

- Вибуло – **23692** прим.

Перейменування

У 2023 році офіційно перейменовані вулиці у Деснянському районі міста Києва: Теодора Драйзера на вулицю **Рональда Рейгана**, де знаходиться ЦРБ

ім. П. Загребельного; Академіка Курчатова на вулицю **Ореста Левицького**, де знаходяться бібліотека В. Кучера та бібліотека ім. Ю. Гагаріна для дітей.

Волонтерська діяльність

Волонтерський рух «Наближаємо перемогу разом із бібліотекою» гуртує читачів навколо бібліотек, які для наближення нашої перемоги пишуть листи підтримки, виготовляють особливі «енергетичні батончики», окопні свічки, патріотичні обереги нашим захисникам; допомагає у плетінні маскувальних сіток, у шитті переносок для поранених солдат; збирає та відправляє посилки з книгами, продуктами харчування і засобами гігієни для військових на фронті.

Бібліотека ім. Ю. Гагаріна для дітей організувала безпрограшну благодійну акцію-лотерею «Теплообмін» – це допомога із закупівлі термохімічних грілок для захисників. До Дня волонтерів бібліотека отримала Подяки від ГО «Гіпопотам» та від «Відділу спостереження та активних заходів» військової частини А4494; допомагала групі волонтерів «Лісові бджілки» (плести захисні сітки, збирати бляшанки та віск - для окопних свічок,

пластикові кришечки – для переробки на потреби військовим, ноші – для перенесення поранених, спальні мішки тощо.

Бібліотека № 1 співпрацює з Волонтерським центром «Перший спалах», яка веде волонтерську діяльність у Биківні.

Соціокультурна діяльність бібліотек

ЦБС отримала 4 ноутбуки в рамках реалізації Національного проєкту «СпівДія Ноут», який є результатом спільних зусиль міжнародних донорів, бізнесу, українських волонтерів та влади. Проєкт реалізується в межах програми USAID «Мріємо та діємо», за підтримки БО «Українська освітня платформа».

До Всеукраїнського дня бібліотек, який проходив під гаслом «Бібліотека – простір єднання, стійкості і свободи» було організовано та проведено разом з партнерами різноманітні заходи: відзначення кращих читачів, творчі зустрічі з сучасними письменниками. Заходи відбувалися, як в приміщеннях бібліотек, так і в Галереї мистецтв та на локації «Мобільна бібліотека».

Бібліотеки – осередки вивчення та удосконалення мови

В рамках Всеукраїнського проєкту «Єдині» в ЦРБ ім. П. Загребельного для всіх охочих діє розмовний клуб «Експрес-курс української мови». У формі живого спілкування учасники поглиблюють свої знання, практикують та вдосконалюють рідну мову!

У бібліотеці № 115 для дітей продовжує свою роботу підлітковий розмовний клуб «Розмовляю українською», на якому учасники вдосконалюють свої знання з української мови. Ігрова студія «Мовні витребеньки» (б-ка № 119 для дітей) на заняттях використовує різноманітні інтерактивні форми роботи, такі, як квізи, конкурси, ребуси, філворди, ігри-асоціації тощо, які потребують від читачів кмітливості, заохочують до літературної творчості, до вивчення української мови через гру.

Бібліотека ім. Ю. Гагаріна для дітей організувала розмовний клуб «Мовоманія» для стимулювання спілкування українською, допомоги у її використанні ВПО, розвитку інтересу до рідної мови.

Творчі та освітні проєкти

- **«Історія кримських татар – історія всього українського народу»** програма спрямована на ознайомлення читачів з історією та культурою волелюбного народу, адже за період депортації була знищена ціла культура з її обрядовістю і традиціями (ЦРБ. ім. П. Загребельного);

- **«Разом – ми сила!»** соціально-психологічний проєкт, спрямований на підняття морального і психологічного стану внутрішньо-переміщених осіб (бібліотека № 1);

- **«Жіночий вимір перемоги»** – соціальний проєкт, спрямований на підвищення рівня гендерної культури та чутливості, привернення уваги громадськості та залучення їх до обговорення гендерних проблем, в умовах воєнного часу (бібліотека ім. С. Олійника)

- **«Сила в єдності»** – соціальний проєкт, спрямований на підтримку читачів постраждалих внаслідок війни, зокрема ВПО (бібліотека №115 для дітей)

- «Школа ЕКО-волонтера» – екологічно-просвітницький проєкт, спрямований на формування екологічної культури дітей середнього та старшого віку (бібліотека ім. Ю. Гагаріна для дітей)

Партнерська діяльність бібліотек

Бібліотеки ЦБС розширили в 2023 році співпрацю з багатьма благодійними фондами та громадськими організаціями. Так, ЦРБ ім. П. Загребельного провела цикл зустрічей з підопічними БФ Save Ukraine – дітьми, врятованими з окупованих територій та окремим здобутком бібліотеки є співпраця з БФ Сергія Притули проєкт «Центр готовності цивільних» та ВБО «АСЕТ», що допомагають та підтримують громаду.

Бібліотека ім. В. Кучера долучилася до соціального проєкту «Hub емоцій» Деснянської районної організації Товариства Червоного Хреста України. Щотижня в бібліотеці проходять майстер класи для дітей ВПО, які дозволяють отримувати нові емоції, зарядитися позитивом від творчого процесу.

Красознавча робота

ЦРБ ім. П. Загребельного впроваджував реалізацію проєкту «Деснянський район на мапі міста Києва», в межах якого відбулися творчі зустрічі читачів з авторками Надією Семеню, Вірою Свистун. Бібліотека № 115 для дітей провела серію портретів «Видатні кияни», що відкриває нові сторінки про життя киян, відомих і невідомих, які лишили свій слід в історії Києва, організувала літературно-творчий мікс «Київська Русь» присвячений 950-річчю від дня народження Антонія Печерського, засновника Києво-Печерської Лаври.

Інклюзивність

До ЦРБ ім. П. А. Загребельного завітали вихованці Центру комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю Дніпровського району м. Києва.

ЦБС Дніпровського району у 2023 році

Основні статистичні показники по ЦБС:

- кількість користувачів – 56035 осіб (100,6% від плану)
- кількість фізичних відвідувань – **377 446** осіб (103,4% від плану);
- кількість документовидач – **1065730** прим. (101,4% від плану).

Бібліотечний фонд станом на 01.01.2024 р. становить **352 808** прим., з них:

- книг – 335016;
- періодичних видань – 17386;
- локальних електронних видань – 406.
- **Надійшло** – **5016** прим., з них благодійники подарували бібліотекам

3 555 книжок.

- **Вибуло** – **38627** прим.

За п'ять років відсоток бібліотечного фонду українською мовою збільшився на **9%**, а відсоток видачі літератури українською мовою становить **86,9%**!

Перейменування

- Бібліотека ім. К. Симонова стала «**Бібліотекою на Воскресенці**»,
- ім. В. Маяковського – «**Бібліотека на Русанівці**»,
- ім. М. Горького – бібліотека ім. **Миколи Куліша**.
- проспект Ю. Гагаріна, де знаходиться бібліотека ім. О. Олеся на **проспект Л. Каденюка**,
- бульвар Перова, де знаходиться бібліотека ім. П. Буйка, на **бульвар Воскресенський**.

Волонтерська діяльність

Бібліотекарі ЦБС збирали та передали українські книжки для Савинської сільської бібліотеки Харківської області та у військовий шпиталь, взяли участь у наданні гуманітарної допомоги постраждалим від підриву Каховської ГЕС.

В співпраці з волонтерами та Міжнародним благодійним фондом «Родинне дерево» організували в бібліотеках пункти збору речей для переселенців та військових. Захисникам України було передано продукти харчування, солодощі окопні свічки, плетені шкарпетки та інші речі.

Спільно з ГО «Мішок», Міжнародним благодійним фондом «Родинне дерево» бібліотеки ім. Г. Тютюнника та «На Русанівці» (ім. В. Маяковського) організували осередки з плетіння маскувальних сіток та виготовлення бліндажних свічок для воїнів ЗСУ та ТРО. Від початку повномасштабного вторгнення передали на фронт понад 390 маскувальних сіток. Також бібліотека ім. Г. Тютюнника разом з волонтерською організацією «Б50»

організувала передачу речей від бібліотеки до військового шпиталю та мініподушки для військових, спальних мішків.

Бібліотека ім. В. Сосюри спільно з ГО «Дарницька мотанка» виготовляли теплі речі, маскувальні чохла для шоломів та відправляли для захисників.

Бібліотека ім. А. Малишка плідно співпрацює з волонтерами з різних країн: Швеції – Lars Feresters; БО «Mondo» з Естонії; з волонтером David Gresco, засновником групи Traveling colonels, яка об'єднує військових, що надають допомогу українцям; волонтером з Франції Patrick Font; волонтерами БО з Німеччини «Viele Hände für die Hoffnund e. V.» («Багато рук для надії»). Бібліотека ім. П. Буйка передала понад 200 примірників дитячих книжок для українців у Німеччини.

Бібліотека ім. П. Усенка для дітей взяла активну участь у благодійному ярмарку «Переможна масляна на Березняках». Зібрані кошти передані на допомогу військовим Збройних Сил України.

У бібліотеці ім. П. Буйка для дітей відбувся концерт «Музика незламного Бахмуту» на підтримку мешканців Бахмутської міської територіальної громади.

У бібліотеках «На Воскресенці» (ім. К. Симонова), ім. І. Сергієнка, №16 були підготовлені до роботи «Пункти Незламності».

Соціокультурна діяльність бібліотек. Промоція читання

Письменники в бібліотеці – часті гості. Упродовж 2023 року свої книжки

презентували в бібліотеках Дніпровського району брати Капранови, А. Кокотюха, Л. Дашвар, Є. Кужавська, І. Роздобудько, Г. Горицька, Б. Красавцев, В. Ільченко, С. Дерманський, М. Бутченко, Т. Белімова, поет та музикант Міна, Д. Безверхній, Л. Горова – авторка тексту пісні «Враже», Р. Коляда, П. Кулакова, О. Татяниченко, С. Стеценко, О. Козинець, В. Купрієнко, Л. Мовчун та інші.

Влітку організовано цикл заходів для дітей у рамках літніх читань «Літо. Книга. Я і друзі»: book-шоу, голосні читання, квести, вікторини, конкурси, майстеркласи, ігри.

Протягом вересня проведено цикл заходів у рамках «Бібліотечного вересня 2023»: презентації, акції, Дні відкритих дверей, бібліотечні уроки, майстеркласи, фотопроєкти, ігри.

Варто відзначити такі заходи:

– літературно-історичний лекторій, присвячений 130-річчю від дня народження М. Хвильового (ЦРБ ім. П. Тичини);

– затишне читання «Мереживо зимового часу» (бібліотека ім. М. Куліша (М. Горького);

– зустріч-мотивація «Книги читай – світ пізнавай!» (бібліотека на Воскресенці (ім. К. Симонова);

– виставка-розслідування до 130-річчя від дня народження М. Хвильового «Finita la tragedia або полювання на Вальдшнепа» (бібліотека ім. П. Усенка для дітей) тощо.

Соціально-освітній простір для ВПО

Для розвитку мовних навичок в ЦБС створено та працюють 17 розмовних клубів української мови, учасниками яких стали місцеві жителі та переселенці з дітьми, відвідувачі книгозбірень та волонтери.

У бібліотеках проходили воркшопи, тренінги з першої домедичної допомоги. Щосуботи проводились заняття в Арттерапевтичному центрі психологічної допомоги дітям та дорослим (бібліотека на Русанівці).

У ЦРБ ім. П. Тичини відбулися онлайн та офлайн зустрічі з психологом штабу ТРО ЗСУ А. Семеновим, який провів цикл міні-курсів з надання першої психологічної допомоги «Поговори зі мною». Відбувся цикл тренінгів «Перша невідкладна допомога» у бібліотеці ім. А. Малишка.

Також у бібліотеках постійно проводять різноманітні майстер-класи (330), освітні події та заходи для внутрішньо переміщених осіб та вразливих верств населення:

– онлайн-зустрічі з психологинєю, письменницею М. Віницькою «Родина. Чи можна зберегти стосунки на відстані», «Самоцінність та самооцінка. Як допомогти собі та іншим», «Чому важливо підтримувати свій ресурсний стан? Як це робити?» (бібліотека ім. Є. Кравченка);

– цикл майстер-класів з виготовлення ляльок-мотанок, оберегів, петриківського розпису, розписування новорічних кульок та писанок, створення вітальних листівок, іграшок та оригамі (бібліотеки району).

Нові клуби й гуртки

У бібліотеках ЦБС Дніпровського району працюють 31 клуб та 19 гуртків за інтересами. За звітний період відбулось 885 засідань клубів та гуртків. З них:

– 17 розмовних клубів української мови;
– клуб з англійської мови «Університет третього віку» (ЦРБ ім. П. Тичини);
– «Літературно-історичний лекторій» (ЦРБ ім. П. Тичини);

– театрально-мистецький клуб «Рампа» (бібліотека ім. М. Куліша);
– клуб позитивного спілкування «Гармонія»;
– гурток художнього дозвілля «Пленер» (бібліотека на Воскресенці);
– клуб «Фенікс» (ЦРБ ім. П. Тичини);
– гуртки «Майстерня настільних ігор» (ЦРБ ім. П. Тичини, бібліотека на Воскресенці).

Проектна діяльність

У звітному році бібліотеки активізували свою роботу та започатковували нові проекти як для переселенців, так і місцевих жителів:

- «Твої дороги війни» (ЦРБ ім. П. Тичини);
- «Психологічна підтримка: до/зараз/після» – партнерський проект бібліотеки ім. Є. Кравченка з БФ «Лотос»;
- проект «Микола Куліш – об'єднує творчу молодь» (бібліотека ім. М. Куліша (М. Горького));
- «Art-терапія» – партнерський проект бібліотеки на Русанівці (ім. В. Маяковського) з арттерапевтичним центром «Лівий берег Русанівка»;
- «Книжкова подорож поезією Володимира Сосюри» (бібліотека ім. В. Сосюри).

У 2023 році частково реалізовано громадський бюджет участі-2022 №1545 «Оновлена бібліотека ім. П. Буйка». У рамках проекту змінено інтер'єр, замінено меблі, придбано 220 примірників літератури, настільні ігри, ширма для лялькового театру, комплекти жалюзі та ролетів.

Партнерська діяльність бібліотек

У бібліотеці ім. П. Тичини відбулась резонансна подія: «Літературник» за участі видавництва BookBanda, спільноти письменників «Клуб Авторських Пригод» та проекту «Говірка» Govirka;

-участь у Саміті відкритих громадських просторів «Сила партнерства» 20-21 квітня (ЦРБ ім. П. Тичини);

-спільно з Центром миротворчості відкрито філію Музею Миру - музей волонтерського руху (бібліотека ім. А. Малишка);

-спільно з Київським міським центром сім'ї «Родинний дім» за підтримки Служби в справах дітей та сім'ї виконавчого органу КМДА в ЦРБ ім. П. Тичини проведено низку заходів національно-патріотичного спрямування для дітей з метою мінімізації негативних наслідків воєнних дій. Основою кожного заходу є інтерактивна музично-танцювальна програма «Пес Патрон шукає друзів»;

-спільно з Трюковим творчим центром «Арт-Екшн-Юкрейн» відбулись свята ЛЕГО (бібліотека ім. Є. Кравченка для дітей);

-спільно з Fashion Support Ukraine проведено 2 лекції для підлітків щодо вивчення стилю та виховання смаку (бібліотека ім. Є. Кравченка).

Упродовж року бібліотеки провели:

- 43 Дні нової книги;
- 64 бібліотечні уроки;
- 48 бібліографічних оглядів;
- 13 Днів інформації;
- 12 Днів краєзнавства;
- підготовлено 88 видань.

Краєзнавча робота

Краєзнавча повнотекстова база газетно-журнальних статей налічує **1089** документів (у 2023 р. додано **141** документ). Ось деякі заходи краєзнавчої тематики:

- авторські презентації С. Широчина та О. Михайлика «Невідоме Лівобережжя» (ЦРБ ім. П. Тичини, бібліотеки на Воскресенці (ім. К. Симонова), ім. А. Малишка);
- історичний відеоеккурс «Жіноче студентство в Києві кінця ХІХ ст. – початку ХХ ст.» (бібліотека ім. Є. Кравченка);
- презентація краєзнавчого стелажа «Русанівка – острів свободи» (бібліотека на Русанівці (ім. В. Маяковського));
- авторська презентація А. Хоженського «Київські інтелектуальні ігри серед старожитностей» (бібліотека ім. П. Усенка) тощо.

Інклюзивність. Безбар'єрність

- проєкт «BibliHub для людей з вадами зору» (ЦРБ ім. П. Тичини);
- цикл заходів у рамках проєкту «Оціум-інклюзія» (бібліотека ім. Є. Кравченка);
- голосні читання та переклад мовою жестів для людей з вадами слуху «Щаслива родина – душа України» (бібліотека №118 для дітей);
- цикл заходів (інформаційні години, благодійні ініціативи, інформаційні виставки) «Крок до милосердя» (бібліотека на Воскресенці (ім. К. Симонова).

ЦБС Оболонського району у 2023 році:

Основні статистичні показники по ЦБС:

кількість користувачів – **52110** осіб (100,7% від плану)

- кількість фізичних відвідувань – **348867** осіб (105,8% від плану);
- кількість документовидач – **1128690** прим. (105,5% від плану).

Бібліотечний фонд станом на 01.01.2024 р. становить **296483** прим., з них:

- книг – 258449;
- періодичних видань – 37615;
- аудіовізуальних видань – 7;
- локальних електронних видань – 412.
- **Надійшло** – **3373** прим.,
- **Вибуло** – **30745** прим.

Перейменування:

ЦПРБ ім. О. Пушкіна перейменовано у бібліотеку «Почайна»;

ПБ ім. Анни Ахматової – бібліотеку «Сузір'я»;

бібліотеки для дітей стали: №102 – «Дивосвіт», №120 – «Обрій», №129 – «Мрія».

Волонтерська діяльність

Продовжуємо наближати перемогу над ворогом, допомагаючи волонтерством: бібліотекарі плетуть маскувальні сітки (з 2014 року), організують збір дитячих малюнків для захисників, проводять ярмарки дитячої творчості, а зароблені кошти передають на потреби ЗСУ.

Бібліотека на Пріорці для дітей долучилася до руху «В'язані речі для воїнів». Це не лише в'язання, а й малювання теплих листівочок нашим мужнім захисникам.

Тісний контакт з волонтерською групою «Лента за лентою» дає можливість допомагати внутрішньо переміщеним особам, а наразі бібліотека стала прихистком для жителів мікрорайону на час оголошення повітряних тривоги.

Книгозбірні продовжують проводити майстер-класи, книжкові фотосети, рухливі ігри для дітей, години вдячності, онлайн зустрічі тощо.

Соціокультурна діяльність бібліотек. Промоція читання:

- у бібліотеках району продовжується акція «Подаруй бібліотеці книгу». З метою заохочення читачів до акції були організовані книжкові виставки «Читач дарує читачеві»;

- відбулась зустріч з письменницею Світлою Вертола, яка не тільки представила юним читачам свої книги, а й розповіла про рідне місто Іловайськ та поділилась життєвими історіями, що стали основою сюжету книги «Юна. Війна» (бібліотека №120 для дітей).

- 14 травня, в День Матері відбулась зустріч з Наталею Ясною – практичним психологом, ведучою трансформаційних ігор і жіночих практик, яка влаштувала «Метафоричні вечорниці» для жінок. Присутні розмальовували мандали, медитували, грали в трансформаційні ігри (ПБ ім. Панаса Мирного);

- відбулась зустріч із українською письменницею Іриною Власенко «Літературні скарби», на якій вона розповіла про дві лінії своєї творчості – «власні» романи, вигадані історії, та белетризовані біографії видатних українців (ПБ «Сузір'я» (ім. Анни Ахматової);

- бібліотека на Пріорці для дітей взяла участь у саміті відкритих громадських просторів «Сила партнерства», де презентувала екологічний проект «Зелена бібліотека», що впродовж кількох років успішно впроваджується в бібліотеці;

- 19 квітня відбулось відкриття благодійної фотовиставки «Очі України», яка демонструє наслідки російської агресії та є ініціативою «Міжнародного благодійного фонду центр реабілітації» (бібліотека ім. Героїв Небесної Сотні для дітей, виставкова зала OBOLON-ART);

- зустріч з циклу «Цікаві зустрічі в бібліотеці» з волонтерами фонду БФ Multihuman та бійцем 72 МБ «Чорні запорожці» – «З мрією про мир та вірою в перемогу» (бібліотека «Обрій» (№120) для дітей);

- в межах десятого міжнародного кінофестивалю для дітей і підлітків «Чілдрен Кінофест» пройшов тиждень кінопереглядів, на якому також

визначили переможців дитячого конкурсу. Гран-прі отримала анімаційна робота «Вниз по скелі» 13-річного Матвія Глазунова з Мукачева (бібліотека на Пріорці для дітей).

Бібліотеки – осередки вивчення та удосконалення мови

- «Я ЖИВА» – розмовний клуб, де збираються жінки, які виїхали з окупованих територій, переживають цю страшну війну і свої почуття виражають в написанні творів (бібліотека «Сузір'я»);
- «Гутірка-клуб» – розмовний клуб української мови (бібліотека на Пріорці для дітей);
- розмовний клуб «Спільно»: разом з азербайджанською спільнотою, переселенцями та усіма бажаними читають, розмовляють, співають українською (ПБ ім. Самеда Вургуна);
- клуб «ENGLISH FOR KIDS», де вивчення англійської мови з дітками відбувається в ігровій формі (бібліотека ім. Олени Пчілки).

Проектна діяльність

Тривають:

- проєкт зі створення екопростору у рамках **Зелена бібліотека / Green libra** (бібліотека на Пріорці для дітей);
- психологічний проєкт «**Гармонія**», де на зустрічах обговорюють вихід із життєвих ситуацій за допомогою метафоричних асоціативних, карток тощо (ПБ «Сузір'я»).

Нові:

- проєкти «**Порадник для батьків**» та «**Цифрова освіта в бібліотеці**» (бібліотека «Обрій» для дітей);
- проєкт «**Art Factory**» – щотижня діти малюють різними техніками як на папері, так і на тканині (бібліотека ім. Олени Пчілки для дітей);
- перше засідання клубу «**Є – Контакт!**» пройшло в форматі круглого столу (бібліотека «Обрій» (№120) для дітей);

Краєзнавча робота

У бібліотеках району проходять віртуальні подорожі, відбуваються краєзнавчі години, екскурсії тощо.

Продовжують працювати проєкти:

- «Видатні персони, що жили і творили на Куренівці»;
- «Нові топоніми Оболоні»;
- «Подорожуй Україною»;
- «Дива України»;
- Друзі Гірки Крістера;
- «Околиця звалася Куренівка» – співпраця з музеєм «Хата на Пріорці»;
- краєзнавчі лекції: «Річка Почайна – антропогенні зміни русла».

7 травня 2023 року на відкритому майданчику біля публічної бібліотеки ім. П. Мирного відбувся «Бібліофест» з нагоди відзначення Дня Києва.

ЦБС Печерського району у 2023 році:

Основні статистичні показники по ЦБС:

- кількість користувачів – **49092** осіб (98,2% від плану)
- кількість фізичних відвідувань – **298107** (96,5% від плану)
- кількість документовидач – **1035572** (99% від плану)

Бібліотечний фонд станом на 01.01.2024 р. становить **295 578** прим., з них:

- книг – 272 817;
- періодичних видань – 22 327;
- аудіовізуальних видань – 13;
- локальних електронних видань – 421.

Надійшло – **2 842** прим.

Вибуло – **27 166** прим.

Перейменування бібліотек:

- ЦРБ ім. М. Є. Салтикова-Щедрина стала ЦРБ «**Печерська**»,
- бібліотека ім. О. Кошового – **ім. Катерини Білокур**,
- ім. І. Кудрі – бібліотекою «**Книголюб**»,
- ім. О. Радіщева – бібліотекою «**Всесвіт**»,
- бібліотека ім. А. Макаренка для дітей стала бібліотекою «**Джерело**» для дітей.

Одним із головних напрямків у роботі бібліотеки є довідково-бібліографічне та інформаційне обслуговування користувачів.

Кількість документів в електронному вигляді: – краєзнавча картотека –717 записів. За 2023 рік користувачам надано 2094 довідок різної тематики.

З метою популяризації бібліотечно-бібліографічних знань та виховання інформаційної культури користувачів разом з працівниками відділу абонементу провели День бібліографії «Бібліографія – шлях до знань».

Соціокультурна діяльність. Наші успіхи

В ЦРБ «Печерська» продовжили роботу проєкт «Дивись українське», в рамках якого висвітлюються найкращі українські фільми.

В межах проєкту «Моя мова солов'їна» у читальному залі проходять презентації відомих українських авторів: презентація містичного роману Олександра Скорохода «Наречена», презентація творів Надії Семеної – сучасної української поетеси, ін.

До Дня Києва відбулася літературна зустріч з поетесою Вірою Погорілою, в центральній бібліотеці відбулася творча зустріч з українським письменником Олександром Козинцем «Поезія й проза миру й війни...».

Напередодні Різдва та Нового року в читальному залі відбувся концерт етнографічного гурту «Славень».

Багато уваги приділялося таким питанням, як правова освіта населення та розвиток громадянського суспільства. Були організовано постійнодіючий правовий куточок «Права громадян – турбота держави», комплекс заходів до Всеукраїнської акції до днів проти гендерного насильства «З повагою – до кожного», віртуальна виставка-просвіта «Наші права – наші обов'язки».

Впродовж року функціонував, а у жовні призупинив свою діяльність Центр надання консультацій внутрішньо переміщеним особам на базі бібліотеки.

Жіночий центр «Вікторія» бібліотеки ім. О. Вишні організував та провів зустріч з переселенцями в бібліотеці з персональною виставкою їх творчості.

В бібліотеці ім. О. Вишні відбулася лекція-концерт «Норвезькі мотиви» присвячена 180-річчю Едварда Гріга за участі студентів та викладачів Академії мистецтв ім. Чубинського.

До бібліотеки «Світогляд» стали ходити на екскурсії: до кімнати-музею Д. М. Гнатюка, на експозицію вишиванок, до киргизької юрти.

Військово-патріотичне виховання

У 2023 році військово-патріотичне виховання проводилося здебільшого через книжкові виставки та популяризацію нової сучасної літератури на відповідну тематику.

20 лютого в бібліотеці «Книголюб» було відкрито виставку робіт відомого київського фотографа, члена спілки фотохудожників України – Юрія Туманова. Фотовиставка присвячена подіям на майдані 2014-го року та подвигу героїв «Небесної сотні».

Широко висвітлювались такі важливі дати, як день пошани захисників Донецького аеропорту (віртуальна виставка «Вони витримали – не витримав бетон»), рік війни (віртуальна виставка-хроніка «Рік супротиву України»), День СБУ, День Національної гвардії України та перша річниця визволення Північно-Східних областей України (віртуальна виставка «Боремося – поборемо!»), День Героїв Небесної сотні (постійно діюча виставка «Їх подвигу не буде забутий»), День української державності (книжкова виставка «Українська держава – від історії до сьогодення»), День пам'яті захисників України (віртуальна виставка «Ніхто не забутий... Ніщо не забуте...»), День захисників і захисниць України (книжкова виставка «В наших генах дух козацьких») та віртуальна виставка «Їх

слава не померкне»), День Збройних сил України (виставка-привітання «Слава ЗСУ!»), Міжнародний день волонтера (віртуальна виставка «До волонтерів з пошаною!»).

Волонтерська діяльність

Бібліотека «Світогляд» долучилась до збору коштів, який організувала Лана Ра «ДИТЯЧИЙ ФОНД ЛАНИ РА». Працівники бібліотеки ім. О. Вишні донатять на потреби ЗСУ, збирають та передають речі, іграшки та продукти для вимушених переселенців та мешканців зі звільнених територій. Долучилися до Акції «Книга для Незламних». У співпраці з Бібліотекою Будинку офіцерів ЗСУ передавали нові книжки до фонду бібліотеки Біловодщини, що на Луганщині. До Дня миру відбулася зустріч з переселенцями та організовано в бібліотеці персональну виставку їх творчості.

Бібліотека ім. Катерини Білокур продовжили співпрацю з військовим шпиталем і чотири рази передавали книги різної тематики: з соціальної психології, історії України, українську класику, книги сучасних українських письменників, зарубіжну художню літературу.

Окремої уваги заслуговує волонтерська діяльність наших бібліотечних працівників бібліотеки №150: вони приймають активну участь в плетінні маскувальних сіток, збору теплих та необхідних речей, медикаментів, продуктів харчування для військових, разом з користувачами збирають матеріали для окопних свічок, донатять на потреби ЗСУ.

Мовні, мистецькі клуби. Гуртки

Для популяризації української мови в ЦРБ «Печерська» був організований розмовний клуб української мови «Мовна скарбниця».

В читальному залі заняття з англійської мови, економіки, психології, здорового способу життя. проводить Університет третього покоління.

Також в читальному залі проводять зустрічі Київський філософський клуб «Діалог» та історичний гурток.

Працює розмовний клуб «Українська – це круто!» (бібліотека «Світогляд»).

З 2023 року в бібліотеці естетичного виховання розпочав свою роботу мовний клуб «Читаємо рідною мовою».

Творчі та освітні проєкти

У звітному році працював освітній проєкт «Українська швидко і цікаво», в рамках якого віртуальні виставки розповідали про особливості сучасної української мови, її витоки, тощо (виставка «Не кажи – не вмію. А кажи – навчусь!», виставку «Мова - душа народу»).

В 2023 році в читальному залі експонувалося багато мистецьких виставок. Зокрема, виставка

сучасних українських художниць Олени Смаль та Тетяни Золотухіної «Українські кольори», присвячена Дню захисників та захисниць України та виставка картин народних майстрів.

В рамках творчого проекту «Бібліотека об'єднує молодь» в читальному залі пройшли концерти та виставки вихованців клубу за місцем проживання «Поділля» та музичної школи №4.

Виставка вишиванок та вишивок в бібліотеці «Світогляд» перетворилась на постійно діючий етнографічний простір, що приваблює людей різного віку.

Цікавою новинкою стала організація фотозон в рамках проекту «Бібліотека – це місце для селфі».

Партнерська діяльність бібліотек

Читальний зал ЦРБ тісно співпрацює з Університетом третього покоління, надаючи свої зали для проведення різноманітних занять. Також спільно проводяться заходи з історико-архітектурним музеєм «Київська фортеця», Музеєм історії книги та друкарства, музичними школами району та Центрами по роботі з дітьми та молоддю.

В читальному залі проходять практику студенти Київського обласного училища культури і мистецтва та Київського Національного університету культури і мистецтва.

В бібліотеці «Всесвіт» проходять лекції для студентів академії керівних кадрів культури та мистецтва: «Атрибуція творів мистецтва».

Регулярно відбуваються заняття з елементами гри «Курс практичної психології» для студентів університету третього віку «Олімп».

Впродовж року в бібліотеці «Книголюб» були відновлені та започатковані нові контакти співпраці з творчими організаціями Печерського району: творчий центр «АРТ», клуб за місцем проживання «Поділля», літературна вітальня при НСПУ, КДАДПМД ім. Михайла Бойчука тощо.

За підтримки Печерської РДА в бібліотеці відбулось відкриття виставки вишитих ікон Ольги Вольської «Під покровом Пресвятої Богородиці». Сьогодні образів Богородиці налічується понад 800. На виставці були представлені лише 30 із них.

В бібліотеці «Книголюб» відбувся творчий вечір письменниці Тетяни Кремешної-Морачевської, яка по завершенню зустрічі подарувала бібліотекам ЦБС свої книжки.

Краєзнавча робота

У ЦРБ «Печерськ» відбулась презентація книг «Старий Хрещатик і його домовласники» та «Вулиця Басейна» відомого краєзнавця Аркадія Третьякова. У бібліотеці виділено стелажі та полиці з книгами про Київ з автографами відомих києвознавців, які користуються попитом у читачів.

До дня Києва в бібліотеці «Світогляд» відкрилась фотозона «Київ, який ми втратили» з фотографіями історичних будівель, які вже знесені, або готуються до знесення.

ЦБС Подільського району у 2023 році

Основні статистичні показники по ЦБС:

- кількість користувачів – **48653** осіб (96,9% від плану)
- кількість фізичних відвідувань – **274371** (90,8% від плану)
- кількість документовидач – **989404** прим. (93,6% від плану)

Бібліотечний фонд станом на 01.01.2024 р. становить **306 479** прим., з них:

- книг – 266154;
- періодичних видань – 39727;
- аудіовізуальних видань – 351;
- локальних електронних видань – 247;

Надійшло – 3782 прим.

Вибуло – 19522 прим.

Перейменування бібліотек:

- бібліотека ім. Валі Котика для дітей стала бібліотекою на **Межигірській** для дітей;
- бібліотека сімейного читання ім. С. Айні – **ім. Анатолія Дімарова**;
- бібліотека ім. О. Грибоедова – **«Бібліотека на Вишгородській»** для дорослих;
- бібліотека ім. К. Чуковського для дітей – бібліотека **ім. Ганни Чубач** для дітей;
- бібліотека Дружби народів – **«Етнобібліотека»**.

Найяскравіші події

Надовго запам'ятається читачам ЦРБ ім. І. Франка зустріч «Пісня мамина в душі моїй лунає» з творчим поетично-пісенним об'єднанням «Світлина» за участю Л. Петрової, Т. Іванчук, Н. Діденко, С. Сокольника та композиторки Т. Мирошніченко. Зустріч пронизана любов'ю, щирістю й теплом.

Театралізована презентація книги О. Балабка «Кімоно для Баттерфляй» за участю автора та радіожурналістки Г. Дацюк й народної артистки України С. Мирводи справила на читачів Етнобібліотеки незабутнє враження. 9 березня поетеса, режисерка, актриса Юлія Сак уперше цій бібліотеці представила фрагменти театралізованого дійства «Без надії сподіваюсь», присвяченого видатній письменниці Лесі Українці

Культурний фронт і волонтерство

Етнобібліотека та бібліотека ім. Г. Чубач для дітей стала місцем волонтерської діяльності: тут постійно плетуть маскувальні сітки для воїнів ЗСУ працівники бібліотеки ім. Джамбула Джабаєва.

Грамотою БО БФ «Місія доброї волі» нагороджений колектив бібліотеки ім. Г. Чубач з нагоди Міжнародного Дня Волонтера, а бібліотекарка цієї бібліотеки Ольга Соломонюк зв'язала теплі речі: 10 светрів, 50 пар шкарпеток, 3 комплекти шапок з шарфами, 5 утеплень для сидіння для наших захисників.

Бібліограф бібліотеки на Вишгородській Кононюк Дар'я з липня 2023 року доєдналася до волонтерської спільноти «Павучки»; за час існування локації було сплетено і передано військовим більше 200

маскувальних сіток, а також маскувальні костюми.

Соціокультурна діяльність бібліотек

У звітному році проведено 925 творчих акцій, які відвідали 14556 користувачів, в бібліотеках влаштовано 17 мистецьких виставок.

Бібліотечна гуртівка до Всеукраїнського дня бібліотек «Бібліотечне коло», як рекламна акція відбулася 28

вересня одночасно в усіх 13 бібліотеках ЦБС. Кожна

бібліотека рекламувала свою бібліотеку,

організувала флешмоби, зустрічі з письменниками та митцями, проводила майстер-класи, демонструвала

відеопродукцію. Усі бібліотекарі вийшли на відкритий простір перед бібліотекою, щоб представити її послуги.

За інформаційно-дозвіллевою програмою «Літо, книгою зігрите» третій рік поспіль у Куренівському парку працювала літня читальна зала ЦРБ ім. І. Франка «На природі грай, читай!», яка приваблювала дітей та дорослих книгами, розвагами, спілкуванням.

Бібліотеки – осередки вивчення та удосконалення мови

У 2023 році у бібліотеках району працювали 7 мовних клубів, з них: розмовний клуб при ЦРБ ім. І. Франка. Відбулося 26 засідань, які відвідали 295 осіб.;

-щотижня приймає зацікавлених клуб «Перегук» при універсальній публічній бібліотеці № 11. (Відбулося 14 засідань, 111 відвідувань);

- курси української мови «Єдині» в бібліотеці ім. А. Головка.

Щотижневі публікації в рубриці «Вивчаємо українську мову разом» на сторінках бібліотеки ім. В. Некрасова в соціальних мережах покликані сприяти швидкому вивченню української мови та вдосконаленню своїх знань (всього 32 публікації).

Бібліотека ім. Ю. Збанацького для дітей представила в соціальній мережі Фейсбук 10 випусків відеовікторини «Цікавинки української мови».

На практичному занятті з циклу патріотичних заходів «Україна починається з тебе» в бібліотеці ім. Г. Чубач нагода познайомитись із графікою української абетки «Рутенія» та навчитись писати цим шрифтом випала учням 4-Г класу Спеціалізованої школи № 3 з поглибленим вивченням ІТ.

Читацькі об'єднання, клуби

При бібліотеках району працюють 6 клубів за інтересами та 9 творчих об'єднань. Найбільше: 2 клуби («Відродження», «Кияни») та літературно-музична вітальня «Крила» діють при бібліотеці на Вишгородській.

- Жіночий клуб «Світлиця» працює при Етнобібліотеці,

більшість з них етнографічного спрямування. (Відбулися 8 засідань, 125 відвідувань),

- Клуб позитивного настрою людей літнього віку «Гармонія» при ЦРБ ім. І. Франка. Відбулося 4 засідання (96 відвідувань).

- Шаховий гурток «Гермес» в бібліотеці ім. Г. Чубач, тренер Сергій Барановський. Проведено понад 40 занять.

Творчі та освітні проекти

У бібліотеках району успішно реалізуються 9 проектів, з них започатковані у 2023 р.:

- **«Погляд в історію України»:** авторський проект Анатолія Горового в бібліотеці сімейного читання ім. А. Дімарова реалізовується задля викоріненням низки міфологем нав'язаних ворожими антиукраїнськими, силами. Відбулося 6 екскурсів в історію України;

- **«Насолоджуйтесь читанням. Воно вам пасує»** – проект з популяризації української мови та літератури.

Опубліковано 67 рекламних відео, відзнятих у бібліотеці. (Універсальна публічна бібліотека № 11 спільно з youtube-каналом Useful Tips for all);

- **«Наш дивний світ такий, як казка. Тож бережи його, будь ласка!»** – авторський екологічний проект завідувачки бібліотеки ім. В. Некрасова Тамари Бодіної для вихованців старшої групи ШДС «Поділля». Відбулося 19 заходів – книжкових ігролендів, екосаньят, акваранків тощо.

Партнерська діяльність бібліотек

Новими партнерами бібліотек стали: Майстерня живопису та дизайну «Палітра», Київський міський Центр соціальної, професійної та трудової реабілітації інвалідів «Аскольд», з яким укладена угода про співпрацю за соціально-культурним проектом «Творімо добро разом». Також підтримуються партнерські стосунки з громадськими організаціями: «Національною радою жінок України», «Федерацією жінок за мир у всьому світі», «Коралі», «Спілкою жінок міста Києва», ВГО Товариством зв'язків з українцями за межами України «Україна-Світ», «Благодійним Фондом Ірини Коломієць «Добрі Справи».

Окремі слова вдячності партнеру бібліотеки на Межигірській БО «БФ «МЕНОРА», яка подарували бібліотекам ЦБС майже 2 400 прим. книжок. На особливу увагу заслуговує співпраця бібліотеки на Межигірській з БФ «Карітас – Київ», у проведенні психологічних тренінгів у 3-х вікових групах.

В рамках проекту «Тримаємо соціальний «фронт» міста Києва, який реалізує ГО «Гендерний креативний простір» за підтримки україно-швейцарського проекту «Психологічне здоров'я України» у бібліотеці на Межигірській відбувались зустрічі з практичним психологом, супервізором Наталею Улько та працівниками соціальної сфери «Управління праці та соціального захисту населення Подільської РДА».

Продовжується співпраця цієї бібліотеки з каналом «1+1». У травні тут відбулася зйомка передачі «ЖВЛ» з чемпіоном світу та Європи Жаном Беленюком. У грудні відбулись записи трьох сюжетів: два для рубрики

«Щоденник війни» у Сніданку 1+1 (про ветеринарів-волонтерів ВетЕвак та про подружжя науковців Сергія Прокоп'єва та Неллі Кузьменко) і святковий сюжет з астрологом Анастасією Макаровою.

Компанія «Fodi360» створила віртуальну екскурсію залами бібліотеки на Межигірській, всі охочі можуть помандрувати бібліотекою, її залами і навіть роздивитися книжки на полицях. Новим партнером бібліотеки ім. В. Некрасова стала Громадська організація «Місцеві» у співпраці з школою першої допомоги Respawn school та Адміністративна група телеканалу 1+1.

Влітку відбулося відкриття в цій бібліотеці літнього майданчика для читання просто неба з послугою буккросингу книгами українських авторів, як результат співпраці з робочою групою проекту «Подільський дворик», команди архітекторів з Бюро ініціативної архітектури «GA» та міських активістів з громадської організації «Подоряночка».

Краєзнавча робота

У бібліотеці на Вишгородській успішно працює клуб киевознавців «Кияни», реалізується проєкт для молоді «Київ. Місто моє і твоє».

Впродовж травня читачі районної бібліотеки №123 для дітей з задоволенням розфарбовували плакат до Дня Києва «Кольорове місто».

Тиждень краєзнавства «Люблю тебе, мій Києве натхненний!» провели бібліотеки в останній тиждень травня. В Етнобібліотеці відбулося відкриття фотовиставки Василя Линника «Мистецькі мандри рідною столицею». Екскурсія-враження «І в'ється стрічкою униз наш Андріївський узвіз» стала можливою завдяки співпраці бібліотеки на Вишгородській та ім. О. Копиленка.

У 2023 році розпочався киевознавчо-дослідницький онлайн-проєкт «Читаємо Київ з ретролистівок». Представлені раритетні поштові листівки із зображенням міста дозволяють споглядати, як змінився Київ, порівняти місто і відшукати вже добре знайомі киянам місця і споруди. Відео подає історичну довідку про об'єкти, зображені на листівках, та іншу цікаву інформацію. Опубліковано 4 відео. (бібліотека на Вишгородській);

Біобібліографічний нарис «Химерний дім Городецького» випустила бібліотека ім. В. Некрасова, а ЦРБ ім. І. Франка – біобібліографічний довідник «Що віддав – те твоє...» (меценати Подолу).

Інклюзивність, безбар'єрність у бібліотеці

Етнобібліотека, як відкритий простір для соціалізації користувачів з інвалідністю, у 2023 році реалізовує соціально-культурний проєкт «Творімо добро разом!» спільно з Київським міським Центром з соціальної, психологічної, професійної та трудової реабілітації «Аскольд». Вихованцям Центру була запропонована участь у 5-х заходах.

Також в Етнобібліотеці працює розмовний клуб удосконалення української мови «Мальва» для осіб з інвалідністю – підопічних реабілітаційного центру «Трамплін».

Інклюзивний гурток творчої реабілітації «Гармонія» Київського державного будинку художньої і технічної творчості та універсальної публічної бібліотеки № 11 розвиває здібності та креативність дітей. 13 занять відвідували шестеро дітей.

У листопаді ГС «Ліга сильних» провела у бібліотеці на Межигірській зустріч з представниками органів місцевого самоврядування з постраждалих

громад внаслідок повномасштабного вторгнення на території України. Тема обговорення – «Впровадження принципів безбар'єрності та інклюзивності у постраждалих громадах».

У рамках Фестивалю творчості «Повіримо у себе» у ЦРБ ім. І. Франка 9 жовтня відбувся благодійний майстер-клас «Від серця до серця», організований Наталією Клачко з Київського міського центру соціальних служб. Зібрані кошти на благодійних аукціонах, ярмарках, виставках перераховані на підтримку ЗСУ.

[ЦБС «СВІЧАДО» у 2023 році](#)

Основні статистичні показники по ЦБС:

- кількість користувачів – **31730**; (102% до плану)
- кількість фізичних відвідувань – **195120**; (101,3% до плану)
- кількість документовидач – **634820** прим. (101% до плану)

Бібліотечний фонд станом на 01.01.2024 р. становить **310 843** прим., з них:

- книг – 297802;
- періодичних видань – 12648;
- локальних електронних видань – 393.

Надійшло – **3314** прим.,

Вибуло – **23941** прим.

Перейменування бібліотек:

бібліотека ім. О. Блока стала бібліотекою ім. Гната Юри.

Волонтерська діяльність

Протягом 2023 року тривала активна волонтерська діяльність бібліотек у Гуманітарних штабах Святошинського району м. Києва. На базі 6 бібліотек

району функціонують Пункти Незламності (один ПН – працює 24\7), бібліотекарі надають посильну допомогу зі збору необхідних речей для гуманітарних місій міста, підтримують донатами ЗСУ, активно співпрацюють з благодійними організаціями: БО «Благодійний фонд Україна – це Ти», ГО БФ «З теплом у серці», ГО «Код сильної нації», ГО «Жіночий ветеранський рух», Червоний Хрест Святошин тощо. Меморандум, підписаний з Луганською ОВА, включає в себе тісну співпрацю з трьома міськими і селищними громадами: Марківською, Лисичанською, Рубіжанською.

Тривають постійно діючі акції зі збору книг і передача їх, зокрема, для НГУ, для бібліотеки м. Кременна Луганської області, яка на даний момент евакуйована і знаходиться в Кременському гуманітарному штабі.

Військово-патріотичне виховання

Робота з військово-патріотичного виховання учнівської молоді проводиться комплексно в бібліотеках ЦБС: зустрічі з С. Пантюком, С. Соколовим, а також відбулась тренінг лекція «Правила безпеки про поводженні з вогнепальною зброєю».

Соціокультурна діяльність бібліотек.

Мистецькі клуби органічно доповнюють соціокультурну діяльність бібліотек, поєднуючи мистецтво та книгу: «Театр Книги» – заняття з акторської майстерності, аматорський колектив «Силует» Академії мистецтв ім. Павла Чубинського (бібліотека ім. О. Герцена), народний хор «Надія» (бібліотека «Джерело»), «Зумба по українськи» (бібліотека ім. Махтумкулі).

Арт простори бібліотек ЦБС "Свічадо" жодного дня не перебували в простій: мистецько-художні виставки: М. Саркісян, С. Грамм, Е. Штефан, Т. Захарченко, Н. Ащенко (майстриня лялькарка), виставкові проекти студентів і викладачів кафедри графічного дизайну КНУКіМ «Спільне сонце», виставки художніх робіт учнів та викладачів КДХШ №5 гармонійно поєднувалися з творчими бібліотечними заходами.

Гостями і добрими друзями наших бібліотек стали: І Андрусяк, С. Пантюк, Д. Лінартович, С. Дерманський, А. Кокотюха, О. Козинець, С. Вертола, Р. Лоцман, О. Кузьміна, О. Репіна, І. Курило, Я. Карпець та інші.

Вшановуючи військових журналістів, захисників-оборонців України та з нагоди Дня Єднання в Україні у бібліотеці «Джерело» організували пам'ятну акцію «Наше єднання – найкраща зброя», яка відбулась біля пам'ятного знаку О. Махову (була перейменована на честь загиблого воїна 95-ї окремої десантно-штурмової бригади ЗСУ Олександра Махова).

Бібліотеки району активно долучились до організації дозвілєвого відпочинку для дітей: «Бібліоліто 2023» для дітей ВПО та маленьких мешканців Святошинського району, творчі та

освітні гуртки, казкові клуби, сеанси казкотерапії, шахові гуртки, кінозали у бібліотеках, майстер класи з техніки мехенді, каліграфії, аквагриму, розпису кавою, фінансова гра «Cashflow» для підлітків.

Започатковані у 2023 році Художній гурток у ЦРБ, Дівочий простір у бібліотеці ім. Г. Юри, секція «Дошкотятко» у бібліотеці для дітей «Книжкова світлиця» стали невід'ємною частиною змістовного дозвілля у бібліотеках району.

Бібліотеки – осередки вивчення та удосконалення мови

Протягом року в бібліотеках ЦБС розпочали та відновили активну роботу мовні клуби: «Сяйво рідної мови» (бібліотека ім. М. Дубова), «Спілкуємося українською» (бібліотека ім. О. Герцена). А літературний клуб з Ольгою Бабчук (ЦРБ «Свічадо») – став логічним продовженням тісної та творчої співпраці з командою «ЄДИНІ». Також працює ЛітКлуб у бібліотеці «Промінець».

Творчі та освітні проєкти

Новітній проєкт започаткований у 2023 році – клуб документального кіно «**Docudays Svichado**» в межах Міжнародного Фестивалю документального кіно про права людини Docudays.ua та за підтримки ГО «Докудейз» (ЦРБ «Свічадо», бібліотека ім. Махтумкулі). Представлено для перегляду та обговорення 15 документальних кінофільмів.

Партнерська діяльність бібліотек

Партнерська діяльність бібліотек Святошинського району поповнилася новими іменами та назвами: ГО «Код нації», Національна бібліотека України для дітей, Луганська ОВА, БФ «KidsCaritasKyiv», студія 3D сканування та друку «Біла мураха», Центр у справах сім'ї та жінок «Родинний дім» Святошинського району м. Києва.

Краєзнавча робота

У 2023 році у бібліотеках ЦБС були підготовлені: тематична презентація з нагоди 135-річчя від дня народження театрального режисера Гната Юри «Маски й одкровення» (бібліотека ім. Гната Юри); відеопрезентація «Сергій Вакулишин – видатний київський краєзнавець» (бібліотека ім. О. Герцена). Бібліотека ім. Махтумкулі започаткувала довгостроковий народознавчий проект «Моя Україна»: краєзнавчий фотоконкурс «Люби і знай свій рідний край», в якому взяли участь активні читачі бібліотеки, наші колеги бібліотекарі, викладачі закладів освіти. Постійно діюча акція до Дня Києва «Бібліотеки – Open Air» в парку «Совки» вже не перший рік збирає друзів і нових користувачів до бібліотечної спільноти.

Інклюзивність. Безбар'єрність

На просторах бібліотек діють: проект «Світ крізь вікно», курси жестової мови (ЦРБ «Свічадо»); «Бібліодесант у садочок»: співпраця з СДНЗ № 219 для дітей з порушенням зору (бібліотека «Книжкова світлиця»). Продовжується активна співпраця з фахівцями комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Рубіжанської міської ради Луганської області. Також на базі бібліотек ЦРБ «Свічадо», ім. О. Герцена, «Промінець» працюють професійні психологи та групи підтримки.

[ЦБС Солом'янського району у 2023 році](#)

У 2023 році бібліотеки Солом'янки зосередилися на викликах, які стоять перед бібліотечною спільнотою сьогодні. А це:

- нон-стоп самонавчання психології, логістиці, соціальній роботі;
- дерусифікація і деколонізація бібліотечних фондів, назв, свідомості працівників та відвідувачів;

- просвітницька робота, пояснення історичних причин подій, які відбуваються в Україні сьогодні;
- навчання мешканців основ інформаційної безпеки та протидії ворожій пропаганді.

Основні статистичні показники по ЦБС:

- кількість користувачів – **57 052** осіб (100,5% до плану)
- кількість фізичних відвідувань – **375 689** осіб; (87,4% до плану)
- кількість документовидач – **1 100 048** прим. (103,8% до плану)

Бібліотечний фонд станом на 01.01.2024 р. становить **339 367** прим., з них:

- книг – 326734;
- періодичних видань – 12003;
- аудіовізуальних видань – 9;
- локальних електронних видань – 621.

Надійшло – **6754** прим.,

Вибуло – **35911** прим.

Діяльність бібліотек ЦБС Солом'янського району в 2023 році висвітлена в 35 статтях в мас-медіа та інтернет-ресурсах, на 1 каналі УР.

Перейменування бібліотек:

- ЦРБ ім. Ф. Достоєвського на ЦРБ ім. Григорія Сковороди
- БСЧ ім. М. Лермонтова на БСЧ ім. Ігоря Шамо
- бібліотеку ім. О. Новікова-Прибоя на бібліотеку ім.

Михайла Слабошпицького.

Наші успіхи, визначні події

У 2023 році ЦРБ імені Григорія Сковороди була запрошена та стала повноправним членом Асоціації польських бібліотек.

Також ЦРБ імені Григорія Сковороди стала бібліотекою-амбасадором видавництва «Наш формат» – 2023, впродовж 2024 року всі книжкові новинки видавництва будуть передаватися бібліотеці безкоштовно.

Міжнародна діяльність бібліотек ЦБС:

- участь у Міжнародній конференції асоціації міських публічних бібліотек Литви «New Experience of Libraries in the Context of Environmental Changes»;

- участь у Литовсько-українському форумі «Роль бібліотек у зміцненні демократичного суспільства» з доповіддю «Публічні бібліотеки України: практичний досвід в час війни»;

- участь у Польсько-Литовській конференції «Функціонування бібліотек після пандемії: новий досвід. Бібліотеки в новому середовищі» з доповіддю «Працюємо на перемогу: Бібліотеки України під час війни».

Співорганізація всеукраїнських заходів:

- публічної відкритої розмови «Російська та російськомовна література у публічних бібліотеках України. Рік війни. Куди рухаємося? Що змінилося? Що потребує змін?»;

- публічної живої розмови «Безбар'єрність в бібліотеці», спільно з ГО «Безбар'єрність»;

- XIII Львівського міжнародного бібліотечного форуму;
- україно-шведського проекту «Electionville в бібліотеці. Українська версія».

Робота директора ЦБС в Експертній раді державної установи «Український інститут книги» з відбору культурно-мистецьких проектів, спрямованих на випуск книжкової продукції.

Троє бібліотекарів ЦРБ ім. Г. Сковороди стали членами Київського товариства «Просвіта» Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

Практичний семінар для делегації бібліотекарів з різних куточків України, які працюють у межах проекту «Розвиток спроможності бібліотек – Хабів цифрової освіти».

Участь у проєкті «Польська полиця в Україні». В межах проекту БСЧ імені О. Гончара отримала комплект із 20 новинок книжкового ринку Польщі в перекладі українською мовою.

Вибудовування культури вдячності і поваги до військових, шани до сімей загиблих воїнів: співпраця з головою Наглядової ради Українського ветеранського фонду письменником та капеланом Андрієм Зелінським та підполковником Центрального територіального управління Національної гвардії України Андрієм Карпенком; співпраця з проектом #Книги про війну; зустрічі з творчими особами, які є військовими ЗСУ та НГУ.

Співпраця з фахівцями та онлайн платформами щодо підтримки ментального здоров'я: Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?», проєкт «Як ти брате?», ГО «Всесвіт у Тобі», психологи Наталія Дзюба, Тетяна Вишко, Катерина Флекман.

Волонтерська діяльність

8 лютого в ЦРБ імені Г. Сковороди відбулись громадські слухання «Волонтерська робота бібліотек району за 2022 рік».

Протягом року було проведено:

- виготовлено понад 2500 окопних свічок;
- в межах волонтерського проекту «Шити-Жити!» було виготовлено та передано на потреби військових близько 1800 адаптивних трусів, 170 майок та футболок, 120 теплих костюмів, близько 200 піжам та інших адаптивний одяг, понад 300 балаклав, майже 400 звичайних трусів, понад 100 пар звичайних шкарпеток;
- організація збору та передача кришок від пластикових пляшок для проєкту «Ворогам кришка» БФ «ОВЕС». Зібрано понад 50 кг кришечок!;
- в бібліотеці №15 плели маскувальні сітки, а в бібліотеці «Солом'янська» виготовляли «кікімори» для бійців ЗСУ;
- сплетено 81 одиницю адаптивних шкарпеток на липучках;
- акції зі збору та передачі книг українською мовою: шкільній бібліотеці міста Білозерське Донецької області; у військовий госпіталь; для бібліотек Херсонщини. Під час акцій було зібрано понад 400 книжок;

- активна співпраця з благодійними організаціями, фондами, волонтерами – БО БФ «Рідна країна», ГО «Наш Відрадний», Благодійним фондом Сергія Гулієва, Церква Покрови Пресвятої Богородиці, БФ «Заново», ГО «Волонтерський рух Батальйон Сітка», «ЗСУ Армія» та інші.

У 2023 році в 4-х бібліотеках Солом'янки працювали Пункти Незламності – в БСЧ імені О. Гончара, бібліотеці естетичного виховання імені О. Довженка, бібліотеці для дітей імені І. Багряного, бібліотеці для дорослих №13. Також були організовані Пункти Незламності ще у 6-ти бібліотеках району: БСЧ ім. І. Шамо, ЦРБ ім. Г. Сковороди, бібліотеках: ім. М. Реріха, ім. М. Бажана, №15 для дітей та ім. Є. Гуцала.

Реалізація загальносистемного проекту патріотичного спрямування «Ми сильні!» (до заходів залучено близько 6,0 тис. осіб).

Тематичні заходи, які стимулюють укріплення національної ідентичності та підтримку національної єдності:

- Цикл світоглядних зустрічей:
 - із волонтером, офіцером ТрО С. Соколовим на основі книжки «Історія в моментах. Україна/московія» у 8-ми бібліотеках району (залучено майже 500 осіб);
 - із головою Наглядової ради «Українського ветеранського фонду», співзасновником Української академії лідерства, отцем Андрієм Зелінським;
 - з актором, поетом, військовослужбовцем ЗСУ Дмитром Лінартовичем в 8-ми бібліотеках району (залучено понад 400 осіб);
 - із Заслуженою артисткою України та Польщі Іреною Захарко «Ніколи не плач на радість орді»;
 - з письменником, громадським діячем В. Купрієнком;
 - літературно-музична зустріч «Воїни світла. Воїни добра» за участі письменниці Тетяни Белімової;
 - з підполковником Нацгвардії Андрієм Карпенком.
- Цикл лекцій у 5-ти бібліотеках в рамках спільного проекту Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили» та Публічних бібліотек Солом'янки (залучено понад 200 осіб).
- Презентації художніх виставок, виставки дитячих малюнків тощо.

Соціокультурна діяльність

У 2023 році бібліотеками Солом'янки було проведено 1975 заходів за участі 61248 осіб.

Протягом року було проведено:

- 160 літературних зустрічей з 56 письменниками та 4 видавцями;
- 111 творчих та інших зустрічей, 16 концертів за участі 18 творчих колективів та людей, діячів мистецтв, представників 22 організацій, 4 музеїв;
- 69 лекцій за участі 28 науковців, спеціалістів з різних галузей знань;
- 38 презентацій художніх виставок, виставок декоративно-прикладного мистецтва за участі 29 художників, майстрів прикладного мистецтва;
- 398 майстер-класів;

- 1183 інших заходи.

Організовано 1265 книжкових виставок, з них 227 – віртуальні.

Бібліотеки – осередки вивчення та удосконалення мови

В 2023 році в бібліотеках Солом'янки працювали клуби/курси української мови:

- мовний простір «МовоСвіт на Освіти»: курси української мови для дорослих у партнерстві з проектом «Єдині», для підлітків, курси підготовки до НМТ в режимі онлайн, індивідуальні консультації, групові заняття для дітей (ЦРБ імені Григорія Сковороди);
- розмовні клуби у партнерстві з проектом «Єдині» (БСЧ ім. І. Шамо, бібліотека №13);
- розмовний клуб української мови «Мова і розмова» (бібліотека ім. М. Реріха);
- фольклорно-мовознавчий клуб «Словограй» (бібліотека «Солом'янська»);
- літературознавчий розмовний клуб (бібліотека ім. М. Слабошпицького);
- розмовний клуб «Про цікаве і корисне калиноюю звучить» (бібліотека для дітей ім. І. Світличного);
- курси української мови «Мова вільних людей» в партнерстві з БФ «Рокада»;
- розмовний клуб «Мова. ДНК нації» (БСЧ ім. І. Шамо);
- розмовний клуб української мови «Моя мова» (бібліотека №13);
- розмовний клуб з народознавства «Слово + слово – українська мова» (БСЧ ім. О. Гончара).

Також працювали курси англійської мови:

- літній розмовний клуб «English Speaking Club»;
- гурток англійської мови для дорослих, рівень початковий – «Time for English» (бібліотека ім. О. Довженка);
- курси англійської для бібліотекарів (ЦРБ ім. Г. Сковороди).

Творчі та освітні проекти

Бібліотеки Солом'янки продовжили роботу над реалізацією 6-ти загальносистемних, 18-ти авторських та 5-ти партнерських програм та проектів. Започатковані у 2023 році:

- «Для тих, хто любить і хоче співати» – літературно-мистецький проект;
- Художня студія для дітей та підлітків «Творча майстерня»: основи живопису, рисунку, композиції, різні художні техніки;
- «Творчі читання на Солом'янці» для дітей віком від 6-ти років: читаємо книжки, малюємо героїв (ЦРБ ім. Г. Сковороди);
- «В суботу зранку після сніданку» – проект культурно-дозвіллевого розвитку читачів (бібліотека ім. І. Багряного);

- «У світі медійної грамотності» – проєкт сприяння розвитку медіа- та інформаційної грамотності (бібліотека №11);
- «Пізнай себе» – заняття із саморозвитку від майстра східних практик саморегуляції організму людини Цигун Тетяни Зуєвич (бібліотека «Солом'янська»);
- Читацький клуб «Літературні читання на Солом'янці»

Партнерська діяльність бібліотек

Партнерські відносини у бібліотек району є багатогранними, з нами співпрацюють: 56 письменників, 4 видавництва та редакції журналів, 18 творчих колективів та людей, діячів мистецтв, 22 громадські організації, заклади і установи, 4 музеї, 28 науковців, спеціалістів з різних галузей знань, 29 художників, майстрів прикладного мистецтва та інші.

Краєзнавча робота:

- співпраця та цикл лекцій «Солом'янка. Історія твого району» від киевознавця, мандрівника і дослідника, О. Михайлика;
- пізнавальна зустріч «Києве мій» за участі М.Г. Рильського, та Олени О'Лір; презентація книги «Співучий Києве, дитя живих століть» (ЦРБ імені Г. Сковороди);
- співпраця з киевознавцем, істориком, екскурсоводом Сергієм Кардашем (БСЧ імені О. Гончара);
- безкоштовні краєзнавчі екскурсії середмістям для читачів, цикл ігор-мандрівок «Визначні місця Києва: знаємо, впізнаємо, розкажемо, покажемо!» (бібліотека ім. І. Багряного);
- літературний перформанс до Дня Києва в парку «Відрадний» – гостей міста вітали літературні герої;
- участь у районному творчому фестивалі «Моє любе місто» під гаслом «Як тебе сміли бомбити!»;
- виставки дитячих малюнків «Київ очима дітей».

Інклюзивність, безбар'єрність у бібліотеці:

- співпраця бібліотеки ім. І. Світличного з ГО «Всесвіт у Тобі» – проведення днів творчості, самореалізації, спілкування, взаємного навчання та пізнання (проведено 26 заходів);
- співпраця БСЧ ім. О. Гончара з організаціями Дитяча точка ЮНІСЕФ Спільно» «Горнятко доброти» – проєктом ГО «Родина для осіб з інвалідністю», метою якого є створення Центру денної зайнятості з акцентом на набуття навичок праці в пекарській справі та хендмейд майстернях для молоді з інвалідністю;
- співпраця бібліотеки ім. М. Бажана з ГО «Об'єднання інвалідів «Джерело натхнення»: організація та презентація художніх виставок, літературні презентації тощо.

ЦБС Шевченківського району у 2023 році

Основні статистичні показники по ЦБС:

- кількість користувачів – **64 910** осіб; (100,6% до плану)
- кількість фізичних відвідувань – **358 219**; (91,4% до плану)
- кількість документовидач – **1 242 844** прим. (109,5% до плану), з них українською мовою 74,6%.

Бібліотечний фонд станом на 01.01.2024 р. становить **371 469** прим., з них:

- книг – 353 420;
- періодичних видань – 176 22;
- аудіовізуальних видань – 1;
- локальних електронних видань – 426.

Надійшло – **3 683** прим.,

Вибуло – **27 703** прим.

Перейменування бібліотек:

- бібліотека ім. М. Чернишевського стала «**Бібліотекою на Дегтярівській**»;
- бібліотека ім. В. Дубініна для дітей стала бібліотекою ім. **Дмитра Білоуса для дітей**.

Наші успіхи, визначні події

З нагоди професійного свята працівників ЦБС Шевченківського району м. Києва нагороджено Грамотами та Подяками від Голови КМДА, Департаменту культури КМДА і Голови Шевченківської РДА Олександра Поповцева.

Волонтерська діяльність

У 2023 році, наша ЦБС організувала благодійну акцію «Подаруй дитині книгу» зі збору книжечок для бібліотек прифронтової Сумщини з нагоди Міжнародного дня захисту дітей. Зібрали близько 300 книг, а ще альбоми, фарби, олівці, м'які іграшки, листівки тощо. «Миколайчики для ЗСУ» – акція, в межах якої відбулися майстерки «Оберіг для воїна», «Малюнок для ЗСУ», «Напиши воїну!», збір смаколиків і не тільки. Все це відправлено військовослужбовцям ЗСУ.

Бібліотека ім. М. Костомарова запустила волонтерський проєкт «Шлях допомоги», який підтримує тих, хто постраждав від війни. Бібліотекарі, читачі збирають необхідні речі для військових, переселенців, шкіл і бібліотек.

Збір допомоги потерпілим від повені на Херсонщині внаслідок підриву Каховської ГЕС.

Проєкт «Сильні разом» Допомога ЗСУ: плетіння маскувальних сіток, виготовлення окопних свічок, збір теплих речей, гігієнічних засобів, рюкзаків,

спальних мішків, дитячих малюнків, книг, смаколиків тощо (бібліотека на Дегтярівській). За 2023 рік в було сплетено 1500 кв. м маскувальної сітки.

В бібліотеці ім. О. Теліги вже другий рік поспіль працює пункт збору в'язаних і теплих речей для фронту та шпиталю, смаколиків та інших корисних речей.

Соціокультурна діяльність бібліотек. Промоція книги та читання

Протягом 2023 року бібліотеками ЦБС проведено 1391 творчий захід, які відвідали 24516 користувачів.

У бібліотеках району працюють **39** клубів, гуртків, студій тощо, з них **18** створено в 2023 році. Проведено 887 засідань, які відвідали 8825 користувачів.

В межах загальносистемної Програми «Ми українці, допоки світить нам одна зоря – Україна» і власних проєктів бібліотек – цикли бесід, книжкові виставки, уроки мужності, огляди нових видань, інформаційні повідомлення, години спілкування, зустрічі з воїнами, волонтерами, тощо.

З нагоди 10 річниці Революції Гідності в бібліотеці ім. М. Костомарова відбулася презентація Арт – проєкту «Хроніка майдану» Музею історичного центру міста Києва.

Запорукою успіху з промоції читання є реалізація комплексної програми ЦБС «Бібліотека – континент читання», що веде до збільшення кількості чудових користувачів, які відчують жагу до читання.

Завідувачка бібліотеки № 9 для дітей Валентина Захарченко-Бурцева активно займається промоцією читання, відбулось декілька заходів для різної цільової аудиторії з її участю.

У бібліотеці на Дегтярівській відбулась творча зустріч з українською письменницею, книжковою блогеркою – Оксамиткою Блажевською «Книжкове блогерство для дітей».

Бібліотеки – осередки вивчення та удосконалення мови

Задля допомоги користувачам у вивченні та удосконаленні української мови організовані розмовні та комунікативні клуби в 7 бібліотеках:

- «Від вимови до розмови» (бібліотека ім. А Костецького для дітей);
- «Мова для життя» (бібліотека ім. М. Костомарова);
- «Слово до слова» (бібліотека ім. І. Котляревського);
- «Мавки» (бібліотека ім. О. Теліги);
- «Рідномовці» (бібліотека на Дегтярівській);
- «Мовлюковий Книгокрай» (бібліотека № 9 для дітей);
- «Спілкуємось українською» (бібліотека № 132).

В бібліотеках ім. А Костецького для дітей, ім. О. Теліги діють гуртки з вивчення англійської та іспанської мови.

В бібліотеці ім. А. Міцкевича, під егідою ГО «Київське культурно-освітнє товариство поляків «Згода» діє гурток з вивчення польської мови та розмовний клуб польської мови «Mówimy po polsku» спільно з ГО «Товариство Білого Орла» – було проведено 20 засідань, які відвідали 312 осіб.

А також діє розмовний клуб англійської мови «Speak english» спільно з БО «Благодійний фонд «ЛЕТС ХЕЛП».

Творчі та освітні проєкти

Бібліотеками ЦБС у 2023 році започатковано **23** проєкти, зокрема:

- «**ЕкоЯ, ЕкоМи, ЕкоСвіт**» – екологічно-пізнавальний проєкт та екологічний тренінг «Життя без сміття» (бібліотека ім. А. Костецького для дітей спільно з Всеукраїнською екологічною Лігою0);
- «**Нас поєднала Україна**» – проєкт-знайомство з історією, національними традиціями, духовно-культурними здобутками польської громади в Україні (бібліотека ім. А. Міцкевича);
- Онлайн проєкт «**Кулінарний мідраш**» – популяризація книги, в основі якої є елементи, що поєднують весь єврейський народ: вчення, історія, традиції, кухня, єврейський гумор тощо (бібліотека ім. О. Шварцмана);
- «**Гаргантюа та Пантагрюель Ф. Рабле – 490!**» (бібліотека № 9 для дітей);
- «**Творимо і витворюємо!**» – проєкт для молодшого шкільного віку з формування позитивного світосприйняття: майстерка до Дня вишиванки «Розмалуй вишиванку для матусі і татуся» (бібліотека № 101);
- «**Самопідтримка у складних психоемоційних ситуаціях**»: знайомство з різноманітними методами психотерапії, які можуть використовуватись самостійно для подолання наслідків стресу. Майстерка

«Інтуїтивне малювання. Робота з емоціями методами арт-терапії» (бібліотека № 132);

- «Мистецькі зустрічі» – творчі зустрічі з письменниками, музикантами, творчими колективами тощо;

- «Exodus-2022» («Вихід-2022») – онлайн проєкт, присвячений історіям євреїв та їх родин, які двічі постраждали від війни – Другої світової та російської агресії;

- «Прочитай мене, школяр, бо я – книжка-ЮВІЛЯР!» – неймовірні історії створення літературних шедеврів.

Партнерська діяльність бібліотек

Партнерами бібліотек району в 2023 році стали понад **130** організацій, зокрема, почали співпрацювати із **44** новими партнерами, з них: Київський

міський центр народної творчості та культурологічних досліджень Департаменту культури КМДА, Міжнародний медичний корпус, журнал «Зоодруг», Центр «Я Маріуполь». Дитяча військово-патріотична організація «Пласт», ГО «Юридична сотня», Інститут розвитку громадянського суспільства ім. Голди Меір тощо.

На запрошення Українського центру вивчення історії Голокосту бібліотека ім. О. Шварцмана взяла участь у щорічному Всеукраїнському конкурсі учнівських робіт «Історія і уроки Голокосту» ім. І. Б. Медвинського та представила напрацювання бібліотеки пов'язані з темою війн, геноцидів, української історії, зокрема, присвячених українським Праведникам.

Краєзнавча робота

Діяльність публічних бібліотек задля громади і з громадою завжди пов'язана з краєзнавчою роботою. Цікавим виявився краєзнавчий проєкт «Відлуння київських дзвонів» спільно з Музеєм історії Десятинної церкви, в межах якого пройшла мандрівка «Найстаріша вулиця Києва» з науковим співробітником Музею А. Чекановським (бібліотека ім. В. Винниченка).

«Про Київ з любов'ю» – краєзнавчий проєкт бібліотеки ім. І. Котляревського (відбулось 6 зустрічей з відомими істориками, киевознавцями: В. Лисенком, А. Третьяковим, М. Кальницьким тощо).

Пізнавальні краєзнавчі екскурсії «Київ древній. Київ святий» проводить завідувачка бібліотеки ім. О. Теліги Ольга Сербина.

Цікавий досвід діяльності бібліотек міста висвітлено на сторінках фахових періодичних видань та міських медіа.

Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих:

Babych-Verpriea V. Foto als Mutmacher für die Ukraine / Viktoria Babych-Verpriea // Erlanger Nachrichten. – 2023. – 20 Dezember.

Квітко, Т. Сучасні тенденції в інформаційній та довідково-бібліографічній роботі Публічної бібліотеки імені Лесі Українки для дорослих м. Києва : [про досвід роботи Публічної бібліотеки імені Лесі Українки в сучасних умовах] / Тетяна Квітко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2023. – № 4. – С. 42-45.

Своровський А.Р. Соціальні комунікації Публічної бібліотеки в умовах воєнного стану / А. Р. Своровський // Культурні та мистецькі студії ХХІ століття: науково-практичне партнерство: матеріали IV Всеукр.наук.-практ. конф. / М-во культ. України та інфрм. політики ; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. (м. Київ, 09 листоп., 2023 р.). – Київ : НАКККіМ, 2023. – С. 114-115.

Квітко Т. В. Сучасні тенденції довідково-бібліографічної та інформаційної роботи в Публічній бібліотеці імені Лесі Українки для дорослих м. Києва / Т.В. Квітко // Бібліотека в умовах сучасності і конструювання майбутнього: матеріали IV наук.-практ. конф. (до Всеукр. дня бібліотек) 27 верес. 2023 р., м. Вінниця / Упр. культури та креат. індустрій Департаменту гуманітар. політики Вінниц. обл. військ. адмін., ВОУНБ ім. В. Отамановського, Вінниц. обл. відня ВГО УБА ; відп. за вип. Л. Б. Сенік ; редкол.: Г. М. Слотюк (голова) [та ін.], упоряд.: П. І. Цимбалюк, Т. П. Кристофорова. – Вінниця, 2023. – С. 29-33.

Луценко, Є. Радіодиктант-2023: коли і де слухати: [про можливість долучитися до написання Радіодиктанту національної єдності у Публічній бібліотеці імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Євгенія Луценко // СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА. – 20.10.2023.

Лагута, Л. «Видима бібліотека» (за лаштунками Всеукраїнського конкурсу «Бібліотека року 2023»): [цьогоріч II місце у Всеукраїнському конкурсі «Бібліотека року 2023» відповідно до номінації «Великі бібліотеки» посіла Публічна бібліотека ім. Лесі Українки м. Києва. Пропонуємо Вам ознайомитись одним із проєктів бібліотеки, а саме – «Видима бібліотека»] [Електронний ресурс] / Людмила Лагута // Публічна бібліотека територіальної громади. – 30.10.2023.

Bibliotecile municipale, centre de informare și suport umanitar pentru cetățenii ucraïneni: [про участь бібліотеки у Міжнародній конференції «Стійкі бібліотеки. Розвинуті бібліотеки» у м. Кишинів] [Електронний ресурс] // Primăriei Municipiului Chișinău. – жовтень 2023.

Що читають українці під час війни: [про роботу Публічної бібліотеки імені Лесі Українки розповіла директорка Ольга Романюк] [Електронний ресурс] / Громадське інтерактивне телебачення // YouTube.com. – 30.09.2023.

Бойко, О. Незламні бібліотеки і синергія перемоги: як святкують День бібліотек в умовах війни : [Українська бібліотечна асоціація оголосила

переможців конкурсів та нагороджені відзнаками книгозбірні. Номінація «Великі бібліотеки» – Публічна бібліотека імені Лесі Українки, м. Київ за проєкт «Бібліотерапія»] [Електронний ресурс] / Олеся Бойко // ЧИТОМО. – 30.09.2023.

Лисенко, О. Як Воєводська публічна бібліотека в Кракові продовжує допомагати українцям: [про діяльність Воєводської публічної бібліотеки Кракова та співпрацю з Публічною бібліотекою імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Олена Лисенко // UAinKrakow.pl. – 27.09.2023.

Дарія Мураками про українську бібліотеку в Японії: [про акцію #Книжки_вслід Публічної бібліотеки імені Лесі Українки щодо забезпечення українських дітей, які знаходяться за кордоном, українськими книгами] [Електронний ресурс] // Бібліотечна Країна. – 13.09.2023.

Катаєва, М. У столичній бібліотеці відкривають «Майстерню звуку»: [про проєкт «Майстерня звуку» – «Електроакустична лабораторія, київський контекст», який відбудеться у відділі літератури з питань мистецтв Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечірній Київ. – 13.09.2023.

Заклучення не означає виключення. Орієнтир на Європейські стандарти: [про участь представника Публічної бібліотеки імені Лесі Українки у круглому столі, присвяченому проблемам ресоціалізації засуджених] [Електронний ресурс] // Золотий вік України. – серпень 2023.

Овчаренко, Е. Українська абетка Василя Чебаника: [про участь директорки Публічної бібліотеки імені Лесі Українки О. І. Романюк в урочистій події на честь 90-річчя Василя Яковича Чебаника] [Електронний ресурс] / Едуард Овчаренко // Слово Просвіти. – 10–23 серпня.

Овчаренко, Е. У вінок Василю Чебанику: [про участь директорки Публічної бібліотеки імені Лесі Українки О. І. Романюк в урочистій події «Батько абетки щирої мови України» на честь 90-річчя Василя Яковича Чебаника] [Електронний ресурс] / Едуард Овчаренко // Телеканал I-UA.tv. – 12.08.2023.

90-річчя Василя Чебаника: [про участь Публічної бібліотеки імені Лесі Українки в організації урочистої події «Батько абетки щирої мови України» на честь 90-річчя Василя Яковича Чебаника] [Електронний ресурс] // city-afisha.kiev.ua. – 05.08.2023.

Zverko, N. «Knygos senos, o reikalingi šiuolaikiniai autoriai»: ką ukrainiečiams siūlo Lietuvos bibliotekos?: [про 354 книжки українською мовою, які надійшли до Центральної бібліотеки Вільнюса в межах міжнародного проєкту #Книжки_вслід», започаткованого Публічною бібліотекою імені Лесі Українки для дорослих м. Києва] [Електронний ресурс] / Natalija Zverko // LRT.lt. – 18.06.2023.

Куш, П. Побратимство поза часом [Електронний ресурс] / Павло Куш // Урядовий кур'єр. – 01.07.2023.

Катаєва, М. Творчий розвиток на пробації: у столичній бібліотеці реалізують важливий соціальний Проєкт / [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечірній Київ. – 11.07.2023.

Іванова І. Трансформація діяльності публічних бібліотек Києва під час війни: досвід, аналіз, виклики [Електронний ресурс] / І. Іванова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2023. – № 2(32). – С. 4-6.

Єфремова, В. «Хочу крізь сльози сміятись...»: [у Публічній бібліотеці ім. Лесі Українки відбулась зустріч організаторів, учасників, членів журі Міжнародного багатожанрового фестивалю-конкурсу «Ти у серці моїм, Україно» з представниками громадських організацій] [Електронний ресурс] / Валентина Єфремова // Всеукраїнська газета «Справи сімейні». – 09.06.2023.

Королик, Л. У столичній Публічній бібліотеці імені Лесі Українки митці провели цікавий святковий захід: [у бібліотеці відбулась зустріч організаторів, учасників, членів журі Міжнародного багатожанрового фестивалю-конкурсу «Ти у серці моїм, Україно» з представниками громадських організацій] [Електронний ресурс] / Леся Королик // Український репортер. – 09.06.2023.

Savchenko, V. «Служу Книжковим Силам України»: Ярослав Карпець про свою діяльність на культурній ниві під час війни [про діяльність Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Viktoriia Savchenko // Успіх in UA. – 20.05.2023.

Gosart, U. Ukrainian Libraries in Wartime: [про акцію #Книжки_вслід Публічної бібліотеки імені Лесі Українки щодо забезпечення українських дітей, які знаходяться за кордоном, українськими книгами] [Електронний ресурс] / Ulia Gosart // Library Journal. – 04.05.2023.

Зоц, І. У Києві презентували книги журналістів з Донеччини: [про презентацію книг письменників Донеччини: Віктора Скрипника «Підла війна Росії проти України» та Володимира Заїки «На відстані війни» у Публічній бібліотеці імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Ігор Зоц // Українська літературна газета. – 03.05.2023.

Rajska to Ukraine. Library's help and support: [про співпрацю Воєводської публічної бібліотеки Кракова та Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] // NAPLE Sister Libraries. – 18.04.2023.

Рутенія. Графіка української мови: [про логотип Публічної бібліотеки імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Нестор Воля // Facebook. Нестор Воля. – 01.04.2023.

Навчання бібліографів «Інформаційно-бібліографічний фронт бібліотек України для юнацтва та молоді» [про участь Публічної бібліотеки імені Лесі Українки в онлайн-навчанні бібліографів бібліотек України] [Електронний ресурс] // Державна бібліотека України для юнацтва. – 24.03.2023.

Green, R. The power of solidarity: Support for Ukraine: [про діяльність Публічної бібліотеки імені Лесі Українки під час війни] [Електронний ресурс] / Rob Green // CILIP. – 23.03.2023

Read the stories of how libraries and communities, who participated in the first Europe Challenge in 2021 and 2023, worked together to solve shared challenges, across Europe: [про участь Публічної бібліотеки імені Лесі Українки у Європейському виклику в 2023 році] [Електронний ресурс] // European Cultural Foundation. – Березень 2023.

Катаєва, М. У столиці відзначають день народження Лесі Українки: програма : [про заходи на пошану видатної поетеси у Публічній бібліотеці імені Лесі Українки] [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечірній Київ. – 25.02.2023.

В рамках проєкту «Книжки вслід» українські учні у Вільнюсі отримали українські книжки: [про акцію #Книжки_вслід Публічної бібліотеки імені Лесі Українки щодо забезпечення українських дітей, які знаходяться за кордоном, українськими книгами] [Електронний ресурс] // Освітній портал. – 13.01.2023.

У Вільнюсі діти з України отримали українські книжки: [про акцію #Книжки_вслід Публічної бібліотеки імені Лесі Українки щодо забезпечення українських дітей, які знаходяться за кордоном, українськими книгами] [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 13 січня 2023.

Tarptautinio projekto «Knygos iš paskos» knygos perduotos ukrainiečių mokykloms Vilniuje: [про акцію #Книжки_вслід Публічної бібліотеки імені Лесі Українки щодо забезпечення українських дітей, які знаходяться за кордоном, українськими книгами] [Електронний ресурс] // Vilniaus miesto savivaldybės centrinė biblioteka. – січень 2023.

ЦБС Деснянського району:

Бліндюк, Марія. Як змінилися бібліотечні простори в умовах війни [Електронний ресурс]: [в т. ч. бібліотека №115 для дітей, Деснянський район міста Києва] // ЛЕКТЮРА. – Електрон. текст. – Режим доступу: <https://www.goethe.de/prj/lek/uk/dos/bup.html>, вільний (дата звернення: 2023). – Назва з екрану. – Мова укр.

Бірюкова, Інна. У Києві ухвалили Концепцію переходу на українську мову: як це відбуватиметься [Електронний ресурс]: [поетапна реалізація кількох десятків заходів упродовж трьох наступних років (у бібліотеці на Троєщині вже працює розмовний клуб)] // Вечірній Київ. – Електрон. текст. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/82275/>, вільний (дата звернення: 03.05.2023). – Назва з екрану. – Мова укр.

Галух, Олександр. На Троєщині з'явилося укриття з унікальним розписом і безперебійним живленням [Електронний ресурс]: незвичне й комфортне сховище облаштували у підвалі бібліотеки для дітей № 115 на вулиці Бальзака, 28 // Вечірній Київ. – Електрон. текст. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/79507/>, вільний (дата звернення: 04.03.2023). – Назва з екрану. – Мова укр.

Книжки, настільні ігри та генератор: киянам показали оновлене укриття в бібліотеці на Троєщині [Електронний ресурс]: [захистом в укритті ЦРБ ім. П. А. Загребельного (вул. Рональда Рейгана, 6) зможуть скористатися

відвідувачі бібліотеки, Галереї мистецтв, а також інших установ, що знаходяться поруч – повідомила Ганна Старостенко, заступниця голови КМДА] // Інформаційне агентство Інформатор. – Електрон. текст. – Режим доступу: <https://kiev.informator.ua/uk/knizhki-nastilni-igri-ta-generator-kiyanam-rokazali-onovlene-ukrittuya-v-biblioteci-na-troyeshchini>, вільний (дата звернення: 04.03.2023). – Назва з екрану. – Мова укр.

Новосвітня, Катерина. На Троєщині відкрили оновлене укриття в бібліотеці [Електронний ресурс]: чергове укриття відремонтували на Троєщині. Ним зможуть скористатися відвідувачі бібліотеки, Галереї мистецтв, а також інших установ, що знаходяться поруч [ЦРБ ім. П. А. Загребельного, вул. Рональда Рейгана, 6] // Вечірній Київ. – Електрон. текст. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/91933/>, вільний (дата звернення: 04.12.2023). – Назва з екрану. – Мова укр.

Скотнікова, Ольга. Поранені підспівували і змахували сльози: студенти й викладачі Київського університету культури підтримали військових [Електронний ресурс]: [благодійний концерт у лікувальному закладі для захисників і донати від ЦБС Деснянського району й особисто директора Тетяни Оврас] // Вечірній Київ. – Електрон. текст. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/78537/>, вільний (дата звернення: 11.02.2023). – Назва з екрану. – Мова укр.

Ющенко, Ігор. У Києві відкрили укриття з унікальним розписом [Електронний ресурс]: [у Деснянському районі у підвалі бібліотеки для дітей № 115 (вул. Бальзака, 28) облаштували комфортне захисне укриття, розписане Самчиківським розписом від народної майстрині] // Твоє Місто. – Електрон. текст. – Режим доступу: https://tvoemisto.tv/news/u_kyievi_vidkryly_ukryttya_z_unikalnym_rozrysom_144751.html, вільний (дата звернення: 06.03.2023). – Назва з екрану. – Мова укр.

ЦБС Дніпровського району:

Ualo_lovelife. Дерево знань «Виросло» на Лівобережжі [Електр. ресурс]: відео, текст // Instagram. – Київ, 2013-2023. – Режим доступу: https://www.instagram.com/p/CzYL_sUNz-g/ – Дата публікації: 08.11.2023. – Дата перегляду: 21.11.2023.

Асадчева, Тетяна. У столичній бібліотеці відбулася зустріч з відомим краєзнавцем Олександром Михайликом [Електрон. ресурс] // Вечірній Київ [сайт]. – Київ, 2014-2023. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/84170/?fbclid=IwAR0azYasFM36BZr2wPJQYVblpngNxOuoLYYP2M4jVnnT5O6YPFJbYqpVMSc> – Дата публікації: 13.06.2023. – Дата перегляду: 16.06.2023.

В бібліотеці ім. П. Тичини триває навчальний курс для охочих перейти на українську мову [Електрон. ресурс] // Дніпровська районна в місті Києві державна адміністрація [сайт]. – Київ, 2013-2023. – Режим доступу: <https://dnipr.kyivcity.gov.ua/news/25822.html> – Дата публікації: 11.04.2023. – Дата перегляду: 06.06.2023.

Гулюк, Сергій. Як пройти в бібліотеку: 5 сучасних бібліохабів Києва: [ЦРБ ім. Павла Тичини] [Електрон. ресурс] // Б.Ж. Журнал великого міста [сайт]. – Київ, 2015-2023. – Режим доступу: <https://bitly.ws/3dX5K> – Дата публікації: 01.02.2023. – Дата перегляду: 22.03.2023.

Катаєва, Марія. У бібліотеці Дніпровського району надають послуги для людей з порушенням зору [Електрон. ресурс] // Вечірній Київ [сайт]. – Київ, 2014-2023. – Режим доступу: https://vechirniy.kyiv.ua/news/80290/?fbclid=IwAR3RPLOseMRtz5L7IVoT1h-trjLtunuMBvNcs_dODpA1RAVhKUYGek40j9I – Дата публікації: 21.03.2023. – Дата перегляду: 22.03.2023.

Коробкін, Сергій. У Києві працює бібліотека для людей з порушеннями зору / фото: dniprolib.com.ua [Електр. ресурс] // Соціальна інформаційна платформа [сайт]. – Київ, 2023. – Режим доступу: <https://social.com.ua/lvshe-u-nas/u-kuuevi-praczuuye-biblioteka-dlya-lyudej-z-porushennyamy-zoru/> – Дата публікації: 21.03.2023. – Дата перегляду: 04.10.2023.

Лагута, Людмила. Інструмент прозорості, комунікації та успішного розвитку (ч.2) [Електрон. ресурс] // Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого [блог]. – Київ, 27.07.2023. – Режим доступу: <https://oth.nlu.org.ua/?p=7940> – Дата публікації: 27.07.2023. – Дата перегляду: 14.08.2023.

Лагута, Людмила. Кожна дитина має право на щасливе дитинство: літо 2023 [Електрон. ресурс] // Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого [блог]. – Київ, 17.07.2023. – Режим доступу: <https://oth.nlu.org.ua/?p=7876> – Дата публікації: 17.07.2023. – Дата перегляду: 14.08.2023.

Мірошніченко, Ліна. Книжки, розваги та Wi-Fi: ТОП-10 бібліотек Києва, які варто відвідати: [Оціум 51 – бібліотека на Русанівці] [Електр. ресурс] // 44.ua – Сайт міста Києва [сайт]. – Київ, 2014-2023. – Режим доступу: <https://www.44.ua/news/3613297/bila-stancii-metro-zitomirska-demontuut-nezakonni-timcasovi-sporudi-foto> - Дата публікації: 16.06.2023. – Дата перегляду: 04.10.2023.

Селіщева, Ліза. Це бібліотеки Києва, які варто відвідати [Електр. ресурс] // Наш Київ [сайт]. – Київ, 2013-2023. – Режим доступу: <https://nashkiyiv.ua/culture/tse-naitsikavishi-biblioteki-kieva-yaki-var-to-vidvidati> - Дата публікації: 30.09.2023. – Дата перегляду: 03.10.2023.

У Дніпровському районі працює бібліотека для людей з порушенням зору [Електр. ресурс] // Київська міська рада [сайт]. – Київ, 2023. – Режим доступу: <https://kmr.gov.ua/uk/content/u-dniprovskomu-rayoni-praczuuye-biblioteka-dlya-lyudey-z-porushennyamy-zoru> – Дата публікації: 21.03.2023. – Дата перегляду: 04.10.2023.

Передача ялинкових іграшок пораненим військовим виготовлених колективом бібліотеки ім. В. Яна [Електрон. ресурс] // Музей Волонтерського Руху України: [соціальна мережа]. – Текст. і граф. дані. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=293247150382726&set=a.101639289543514> (16.01.2024). – Назва з екрану.

Іщенко, Л. Ну й звісно заїхали в Бібліотеку імені В. Яна [Електронний ресурс] / Людмила Іщенко // Міжнародний благодійний фонд «Родинне Дерево»: [соціальна мережа]. – Текст. і граф. дані. – Режим доступу: https://www.facebook.com/photo/?fbid=1990101931345233&set=pcb.1990102058011887&locale=hi_IN (16.01.2024). – Назва з екрану.

ЦБС Подільського району

Бібліотека імені Івана Франка в Куренівському парку міста втретє відкрила літню читальну залу «На природі грай, читай!». Київ. Поділ [Електронний ресурс] // Науково-методичний відділ НБУ ім. Ярослава Мудрого : Facebook – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.facebook.com/profile.php?id=100063588366169>. – Назва з екрана. – Дата публікації : 04. 06. 2023. – Дата перегляду : 08. 06. 2023.

«Жива сила»: виставка живопису Миколи Кутняхова, присвячена Дню Незалежності України: 22. 08. 2023–23. 09. 2023 [Електронний ресурс] // Сайт художньої галереї Митець. – Електронні текст. дані. – Режим доступу: <http://mytets.com/2023/08/25/vystavka-mykoly-kutnyahova/>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 25. 08. 2023. – Дата перегляду: 17. 01. 2024.

«Жива сила» до Дня Незалежності: персональна виставка М. І. Кутняхова [Електронний ресурс] // Сайт художньої галереї Митець. – Електронні текст. дані. – Режим доступу: <http://mytets.com/2023/09/03/zhyva-syla-kutnyahova/> – Назва з екрана. – Дата публікації: 03. 09. 2023. – Дата перегляду: 17. 01. 2024.

«Малюнок словом». Дмитро Лінартович: творча зустріч читачів бібліотеки та молоді Фінансового ліцею [Електронний ресурс] / Useful Tips for All // Youtube: [сайт]. – Електронні відеодані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=1h6mUzJ7C3o>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 25. 06. 23.

Мирвода, Світлана. Етнобібліотека: круглий стіл [«Менеджмент культури та маркетинг культурного продукту»] з молоддю Фінансового ліцею [Електронний ресурс] // Youtube: [сайт]. – Електронні відеодані. – Режим доступу: https://www.youtube.com/shorts/jFor4o_EVms. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 17. 12. 2023.

Соколова, І. Малюнок словом і душею: [творча зустріч в Етнобібліотеці молоді з Дмитром Лінартовичем] [Електронний ресурс] // Справи сімейні: всеукраїнська газета: [сайт]. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: // <https://familytimes.com.ua/malyunok-slovom-i-dusheyu>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 06. 09. 2023. – Дата перегляду: 25. 06. 2023.

Театралізована презентація роману «Кімоно для Баттерфляй. Із життя Соломії Крушельницької»: новий формат проведення презентації книг [Електронний ресурс] / Useful Tips for All // Youtube: [сайт]. – Електронні відеодані. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=wk_rSDJw2fc&t=35s. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 25. 06. 2023.

Угнівенко, Ольга. Персональна виставка «Україна є! Україна буде!» [Електронний ресурс] / Useful Tips for All // Youtube: [сайт]. – Електронні відеодані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=fqqib2hLTd4>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 25. 06. 2023.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- БФ – благодійний фонд
БСЧ – бібліотека сімейного читання
ВПО – внутрішньо переміщені особи
ГО – Громадське об'єднання
ЕК – електронний каталог
ЗСУ – Збройні сили України
КДХШ – Київська дитяча художня школа
КДАДПМД – Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука
КМДА – Київська міська державна адміністрація
КНУКіМ – Київський національний університет культури і мистецтв
МБА – міжбібліотечний абонемент
НАКККіМ – Національна академія керівних кадрів культури і мистецтва
НСПУ – Національна спілка письменників України
ПБ – публічна бібліотека
СДНЗ – спеціальний дошкільний навчальний заклад
ТРО – територіальна оборона
ЦБС – централізована бібліотечна система
ЦРБ – центральна районна бібліотека

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ОСНОВНІ СТАТИСТИЧНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ	
ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК м. КИЄВА у 2023 р.....	4
Інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування користувачів....	5
Проектна діяльність.....	5
Соціокультурна та комунікативна діяльність.....	6
Методичне забезпечення діяльності публічних бібліотек міста.	
Розвиток персоналу.....	6
Модернізація бібліотечних просторів.....	7
Публічна бібліотека імені Лесі Українки у 2023 році.....	8
ЦБС Голосіївського району у 2023 році:.....	13
ЦБС Дарницького району у 2023 році:.....	17
ЦБС Деснянського району у 2023 році:.....	21
ЦБС Дніпровського району у 2023 році.....	25
ЦБС Оболонського району у 2023 році:.....	29
ЦБС Печерського району у 2023 році:.....	32
ЦБС Подільського району у 2023 році.....	36
ЦБС «СВІЧАДО» у 2023 році.....	41
ЦБС Солом'янського району у 2023 році.....	44
ЦБС Шевченківського району у 2023 році.....	50
ПУБЛІЧНІ БІБЛІОТЕКИ КИЄВА У ЗМІ.....	54
Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих.....	54
ЦБС Деснянського району.....	57
ЦБС Дніпровського району.....	58
ЦБС Подільського району.....	60
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ.....	61